BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI
Filijala/Podružnica Mostar

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
Филијала Мостар

Broj: JN2-03-07-1-1109-7/22
Mostar, 03.06.2022. godine

Kancelarija za razmatranje žalbi BiH, filijala Mostar rješavajući žalbu bez broja od 11.04.2022. godine potencijalnog ponuđača "Luminos" d.o.o. Sarajevo, zastupanog po punomoćniku dr. Jovanu Šarcu, advokatu iz Istočnog Sarajeva izjavljenu na Tendersku dokumentaciju od 04.04.2022. godine, u postupku javne nabavke – Nabavka roba i radova za uličnu energijski efikasnu rasvjetu u općinama/gradovima TK - Tuzla, Kalesija, Gradačac, Teočak - I dio, ugovornog organa Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog Kantona, na osnovu člana 93. stav (7), člana 104. i člana 111. stav (1) tačka d) Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH" broj 39/14), na sjednici ad hoc Vijeća IV a održanoj 03.06.2022. godine donio je

R J E Š E N J E

1. Usvaja se žalba i poništava se Tenderska dokumentacija od 04.04.2022. godine predmetnog postupka javne nabavke, zajedno sa Obavještenjem o nabavci broj: 102-1-3-6-3-14/22 od 05.04.2022. godine.
2. Usvaja se zahtjev žalioca za naknadu troškova sastava predmetne žalbe od 11.04.2022. godine izjavljene po punomoćniku/advokatu Jovanu Šarcu iz Istočnog Sarajeva u iznosu od 562,50 KM.
3. Obavezuje se ugovorni organ Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog Kantona da žaliocu „Luminos" d.o.o. Sarajevo, zastupanom po punomoćniku dr. Jovanu Šarcu, advokatu iz Istočnog Sarajeva isplati troškove postupka u iznosu od 562,50 KM, u roku od 15 dana od dana prijema ovog Rješenja.
4. O povratu sredstava uplaćenih na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka ovaj organ donijet će posebno rješenje.

O B R A Z L O Ž E N J E

Ugovorni organ organa Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog Kantona (u daljnjem tekstu: ugovorni organ) je pokrenuo otvoreni postupak javne nabavke - Nabavka roba i radova za uličnu energijski efikasnu rasvjetu u općinama/gradovima TK - Tuzla, Kalesija, Gradačac, Teočak - I dio, za koji je Obavještenje o nabavci broj: 102-1-3-6-3-14/22 objavljeno je na Portalu javnih nabavki dana 05.04.2022. godine.

Potencijalni ponuđač Luminos d.o.o. Sarajevo, zastupan po punomoćniku dr. Jovanu Šarcu, advokatu iz Istočnog Sarajeva (u daljnjem tekstu: žalitelj) izjavio je žalbu na Tendersku dokumentaciju od 04.04.2022. godine. Ugovorni organ je u skladu s članom 100. stav (5) Zakona o javnim nabavkama proslijedio žalbu ovom organu, kod koga je zaprimljena dana 27.04.2022. godine, a uplata naknade za pokretanje žalbenog postupka izvršena je 11.05.2022. godine

Žalilac u žalbi navodi:

1. „Ugovorni organ u dijelu TD „Uslovi u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđač"a zahtijeva i osposobljenost osobe ponuđača rukovodećeg, odnosno odgovornog angažiranog/uposlenog tehničkog osoblja/osobe (VSS - arhitektonskog, građevinskog ili elektrotehničkog smjera (voditelj građenja). U smislu dokazivanja navedenog uslova ugovorni organ zahtijeva dostavljanje sljedećeg dokaza:
- *original ili ovjerena kopija Potvrde o radnom slažu u struci izdala od poslodavca (radni staž najmanje tri godine).*

Podnosilac žalbe smatra da je zahtijevanje navedenog dokaza postavljeno suprotno odredbama člana 3. stav (I) ZJN-a (koje propisuju da je ugovorni organ dužan da postupa transparentno, da se prema ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće. na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom) i člana 53. stav (1) ZJN-a (koji propisuje da u tendcrskoj dokumentaciji ugovorni organ daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su ponuđačima dovoljni za pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi).

S navedenim u vezi žalilac ističe da su instituti radnog staža i radnog iskustva po svojoj pravnoj prirodi različiti i da isti posjeduju različita značenja shodno važećim materijalnim propisima. Naime, razlika između radnog staža i radnog iskustva ogleda se u tome što se radni staž stiče samo u radnom odnosu ili za vrijeme obavljanja pripravničkog staža i stručnog osposobljavanja, dok se radno iskustvo može steći kako u radnom odnosu, tako i izvan radnog odnosa.
Slijedom navedenog, žalilac smatra, prvo, da dokazivanje osposobljenosti traženog rukovodećeg/angažovanog/uposlenog tehničkog osoblja/voditelja građenja (VSS arhitetonskog, građevinskog ili elektrotehničkog smjera) isključivo potvrdom o radnim stažu diskriminira ponuđače koji raspolažu sa osobom traženih kvalifikacija koja nema radni staž u traženom periodu (3 god) ali koji raspolažu osobom koja ima radno iskustvo u zahtijevanom periodu.
I drugo, sam zahtjev ugovornog organa po kome se zahtijeva da je tražena potvrda o radnom stažu izdata od poslodavca predstavlja nedovoljno jasan i nepotpun zahtjev imajući u vidu da valjane vrste takvih potvrda mogu izdati samo nadležni organi (npr. poreski organi i si.) shodno važećim materijalnim propisima iz date oblasti a ne poslodavci (koji inače mogu izdavati potvrde o radnom iskustvu).

Slijedom navedenog, žalilac zahtijeva od ugovornog organa izmjenu spornog dijela TD i usklađivanje iste sa važećim materijalnim propisima iz korespondirajućih oblasti na koji se odnosi sporni traženi dokaz.

2. Ugovorni organ na str. 4-5. TD propisuje da su ponuđači **uz ponudu** dužni dostaviti ovjerene kopije sljedećih dokaza sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti (Rješenje o upisu u sudski registar/Aktuelni izvod iz sudskog registra; Uvjerenje o poreskoj registraciji/ Uvjerenje o registraciji obveznika poreza na dodatnu vrijednost).
Istovremeno, ugovorni organ u Izjavi ponuđača koja čini sastavni dio Obrasca za cijenu ponude - Ankes 2. TD po tačkom 6. postavlja sljedeći uslov:
Ako naša ponuda bude najuspješnija u ovom postupku javne nabavke, obavezujemo se:

a) Dostaviti dokaze o kvalificiranosti u pogledu ... registracije ... te tehničke i profesionalne sposobnosti koji su traženi tenderskom dokumentacijom i u roku koji je utvrđen...

Dalje ugovorni organ na str.6. TD navodi da ponuda najmanje mora sadržavati Spisak izvršenih ugovora ... uz potvrdu koju daje druga ugovorna strana, dakle, riječ je o dokazima koje ugovorni organ zahtijeva u svrhu ispunjavanja tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača (str.5. TD).

S tim u vezi podnosilac žalbe ističe da je evidentna međusobna neusklađenost navedenih dijelova TD, kako ugovorni organ prvo decidno navodi da su ponuđači taksativno navedne dokaze ispunjavanja sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti (Rješenje o upisu u sudski registar/Aktuelni izvod iz sudskog registra: Uvjerenje o poreskoj registraciji) dužni dostaviti uz ponudu a onda u drugom dijelu TD postavlja zahtjev po kome se isti dostavljaju od strane izabranog ponuđača u roku koji je utvrđen.

Takođe. u ponudi se zahtijeva dostavljanje Spiska izvršenih ugovora uz potvrdu koju daje druga ugovorna strana a da se istovremeno tačkom 6.a) Izjave ponuđača iz Obrasca za ponudu TD predviđa da se isti dostavljaju od strane izabranog ponuđača u roku koji je utvrđen.

Evidentno je dakle, da je u navedeni/spornim dijelovima TD riječ o kontaradiktornim i međusobno suprostavljenim zahtjevima ugovornog organa, postavljenim suprotno Članu 53. stav (1) ZJN-a te podnosilac žalbe s tim u vezi zahtijeva usklađivanje navedenih uslova shodno navedenoj odredbi Zakona.

3. Ugovorni organ je predmetnu nabavku podijelio na dva lota: Lot 1. - EE ulična rasvjeta Grad Tuzla i Lot 2. - EE ulična rasvjeta općina Teočak.
Takođe, ugovorni organ je predmetnu nabavku definisao kao nabavku radova (Opći podaci) a sam naziv postupka predmetne nabavke odnosi se na nabavku radova i roba.
S tim u vezi, podnosilac žalbe smatra daje Obrazac za cijenu ponude predmetne TD- Aneks 3. sačinjen suprotno propisima kojima je regulisan navedeni institut.
Naime, ugovorni organ je datim Obrascem predvidio jednu (neimenovanu) stavku, pri čemu jc koloni Obrasca „Opis roba/radova" istu ostavio praznom/nedefinisanom, uz kolonu „Ukupna cijena" te Obrazac ne sadrži niti jedan drugi obavezni clemenat zahtijevan i precizno predviđen članom 5. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („.Sl.glasnik BiH" br.90/14)
S tim u vezi žalilac ističe da je na navedeni način ugovorni organ postupio suprotno članu 53. stav (1) ZJN-a i članu 5. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje:

1) Obrazac za cijenu ponude koji izrađuje ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji sastoji se od jedne ili više stavki,
(2) Svaka stavka u obrascu za cijenu ponude sadrži najmanje slijedeća polja u kojima se navodi: a) tekstualni opis stavke, b) jedinica mjere po kojoj se stavka obračunava, a koja može biti izražena u komadima, jedinici mase, drugim nijemim jedinicama ili izuzetno u paušalu , c) količina stavke (tačna količina stavke, okvirna količina stavke, predviđena količina stavke ili procijenjeni udio stavke), d) cijena stavke (po jedinici mjere), e) zbirna cijena više stavki (zbir cijena više stavki na koje se odnosi zbirni procijenjeni udio), ako je primjenjivo, f) ukupna cijena stavke, g) cijena ponude bez poreza na dodatnu vrijednost (zbir svih ukupnih cijena stavki).

Dakle, iz svega navedenog je nesporno daje ugovorni organ predmet nabavke podijelio na dva lota : Lot 1. - EE ulična rasvjeta grad Tuzla i Lot 2. - EE ulična rasvjeta općina Teočak, pri čemu je predvidio Obrazac za cijenu predmete TD koji sadrži praznu kolonu „Opis roba/radova" radova, iz koje uopšte nije vidljivo o kojoj vrsti traženih roba ili radova je riječ, odnosno dati Obrazca evidentno ne sadrži obavezne elemente na način propisan članom 5. Uputstva za pripremu ponunuda i modela tenderske dokumentacije.
S tim u vezi žalilac naglašava da nije jasno na koji način će ponuđači popuniti sporni Obrazac za cijenu ponude da bi isti bio prihvatljiv za ugovorni organ, te zbog toga osporava sadržaj istog, jer ne sadrži tekstualni opis stavki/radova koji se nabavljaju predmetnom nabavkom, kako osnovom sadržaja datog Obrasca ponuđači ne mogu pripremiti svoje ponude na stvarno konkurentskoj osnovi, niti je na osnovu datog Obrsaca moguće izvršiti objektivno poređenje pristiglih ponuda.

U datom kontekstu, žalilac posebno naglašava da Aneks 10. TD : Grad Tuzla - Specifikacija MZ Pasci i Aneks 11. TD : Općina Teočak - Specifikacija radova (koji sadrže više stavki sa detaljnim opisima traženih radova i potrebnih roba) ni u kome slučaju ne mogu zamijeniti Obrazac za cijenu ponude TD, s obzirom da u postupcima javnih nabavki, ugovorni organ isključivo na osnovu Obrasca za cijenu ponude kao obaveznog dijela TD (odnosno ponude) utvrđuje cijenu ponude kako po stavkama tako i ukupnu cijenu, eventualne popuste i ostale sastavne dijelove ponuđene/ih cijene/a. dakle ne na osnovu tehničkih specifikacija kao posebnog dijela TD.
U odnosu na izneseno, podnosilac žalbe naglašava da ukoliko se ugovorni organ, prilikom pravljenja TD odluči i za opciju da u tehničkim specifikacijama predvidi mogućnost nuđenja cijena traženih roba/usluga/radova, onda je isti nesumljivo dužan da predmet nabavke/stavke iz tehničke specifikacije **prenese** u Obrazac za cijenu ponude TD, bilo po lotovima ili prema pojedinačnim stavkama, a što ugovorni organ u datoj situaciji nije učinio.
Dakle, ugovorni organ u situacijama navedene vrste ni u kome slučaju ne može sačiniti Obrazac za cijenu ponude TD **praznog sadržaja** u odnosu na opise stavki koji se odnose na predmet same nabavke i sačinjene tehničke specifikacije za oba lota predmetne nabavke.

Slijedom navedenog, žalilac zahtijeva da ugovorni organ izmijeni i uskladi Obrazac za cijenu ponude TD na način predviđen važećim propisima iz oblasti javnih nabavki i na način vezan za sam definisani predmet nabavke.

4. Ugovorni organ u Aneksu 10. TD - Specifikacija Grad Tuzla, MZ Pasci u stavci red.br.2.

Nabavka i isporuka cestovne svjetiljke za javnno osvjetljenje s LED izvorom svjetlosti postavlja sljedeće zahtjeve:
Svjetiljka mora da posjeduje važeće sertijikate: ENEC i CE ili jednakovrijedne, koje treba dostaviti uz ponudu i da zadovoljava standrade: EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3.
Žalilac smatra da je zahtjev ugovornog organa po kome tražene svjetiljke trebaju posjedovati važeće sertifikate: ENEC i CE ili ekvivalent bez opisa jednakovrijednih/ekvivalentnih (prihvatljivih) sertifikata. postavljen suprotno odredbama ZJN-a.
Naime, žalilac ističe da ENEC sertifikat dokazuje da je proizvod na koji se isti odnosi, ispunjava uslove relevantnih evropskih sigurnosnih standarda koji se izdaju od strane ovlaštenih institucija a da se CE znak odnosi na bezbjednost upotrebe proizvoda.
Imajući u vidu navedeno, podnosilac žalbe ne spori pravo ugovornom organu da prilikom nabavke tražene robe zahtijeva od ponuđača dostavljanje ENEC sertifikata ili ekvivalenta, odnosno CE znaka, međutim, žalilac smatra da je pored zahtijevanih i navedenih sertifikata ili ekvivalenata ugovorni organ bio dužan obezbijediti bliža određenja/informacije šta se podrazumijeva pod korespondirajućim ekvivalentom, odnosno da je propustio da opiše/obrazloži isti. Ovo posebno iz razloga što bi na takav način ugovorni organ obezbijedio objektivno poređenje pristiglih ponuda u fazi pregleda i ocjeni ponuda ukoliko su ponuđači dostavili „ekvivalentne" sertifikate (u odnosu na tražene).
U navedenom kontekstu ugovorni organ naglašava da član 1. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Sl.glasnik BiH" br.90/14) izričito propisuje da **ako je u tehničkoj specifikaciji korišten izraz „ili ekvivalent" onda je potrebno obavezno opisati način na koji će ponuđači koji nude „ekvivalent[44] dokazivati da se radi o ekvivalentu.**

Dakle, nesporno je da ugovorni organ traži ENEC/CE sertifikat i taj je zahtjev postavljen dovoljno jasno i precizno. Međutim zahtjev ugovornog organa po kome se pored ENEC/CE sertifikata dozvoljava mogućnost i dostavljanja ekvivalentnih sertifikata bez njihovog preciznog i jasnog opisa šta ugovorni organ podrazumijeva pod ekvivalentom, je nejasan, neprecizan, i isti onemogućava pripremu ponuda ponuđača na stvarno konkurentnoj osnovi, dakle, suprotan članu 53. stav (1) ZJN-a i članu 1. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva pripremu modela tenderske dokumentacije.
Dakle, ostaje nejasno šta ugovorni organ podrazumijeva pod ekvivalentom (traženih sertifikata): prvo nije jasno o kojoj vrsti dokumenta je riječ, da li o sertifikatu. izvještaju o usklađenosti, ili nekom drugom dokumentu: drugo, iz spomenutog dijela TD nije jasna ni tražena kompatibilnost sadržajnih elemenata ENEC/CE sertifikata i mogućeg odnosno dozvoljenog ekvivalentnog dokumenta; i treće, nejasna je i priroda izdavaoca ekvivalentnog dokumenta, odnosno nije jasno od koga organa bi isti trebao biti izdat ekvivalentni dokument koji bi bio prihvatljiv za ugovorni organ u smislu korespondirajućeg zahtjeva iz TD.
Slijedom navedenog, podnosilac žalbe zaključuje da je ugovorni organ u konkretnoj situaciji imajući u vidu odredbe člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a, bio dužan jasno i precizno a u vezi sa odredbama člana 53. stav (1) ZJN-a i člana 1. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva za pripremu

modela tenderske dokumentacije i ponuda, navesti neophodno potrebne informacije vezane za opis/prihvatljivost ekvivalentnosti traženih ENEC/CE sertifikata, odnosno opisati način na koji će ponuđači koji nude „ekvivalentni sertifikat" dokazivati da se radi o prihvatljivom sertifikatu u odnosu na specifično zahtijevani, te s tim u vezi od ugovornog organa zahtijeva izmjenu spornog dijela Obrasca za cijenu ponude i usklađivanje istog sa spomenutim odredbama ZJN- a i Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda.
U kontekstu istaknutog navoda podnosilac žalbe se poziva na stav KRŽ-a zauzet u odnosu na sporno pitanje, izražen u njegovom Rješenju br.JN2-03-07-1-2959-7/21 od 24.11.2021.god. u kome je navedeno sljedeće: *"Imajući u vidu da ugovorni organ u predmetnoj TD zahtijeva dostavljanje ENEC certifikata ili ekvivalenta a da pri tome, iz tenderske dokumentacije nije jasno šla ugovorni organ podrazumijeva pod ekvivalentom traženog certifikata, odnosno koji/kakav dokaz predstavlja ekvivalent ENEC certifikatu, ovaj organ konstatuje da predmetna TD ne sadrži dovoljno precizne i jasne informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, jer ponuđačima koji nemaju pristup ENEC certifikatu nije jasno definirano kakav dokumenat kao ekvivalenat traženom certifikatu prihvata ugovorni organ a sto je u suprotnosti sa članom 53. stav (1) ZJN koji propisuje da da u tenderskoj dokumentaciji ugovorni organ daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora a koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi kao i u suprotnosti sa članom 3. stav (1) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da tenderska dokumentacija sadrži sve neophodne informacije i pojašnjenja koji moraju biti definisani jasno. Stoga se navod žalilelja smatra osnovanim."*

5. Žalilac osporava i dio TD prema kome ugovorni organ zahtijevajući *ENEC i CE (ili jednakovrijedn) sertifikate zahtijeva ispunjenje standarda: EN 60598-1. EN 60598-2-3. EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3.*
U odnosu na navedeno, podnosilac žalbe ističe da član 54. stav (2) tačka a) ZJN-a propisuje da tehničke specifikacije, uz poštivanje obaveznih bosansko-hercegovačkih tehničkih pravila, određuju s pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su utemeljila evropska tijela za standardizaciju ili. ako oni ne postoje, na bosansko-hercegovaeke standarde, bosansko-hercegovačka tehnička odobrenja ili bosansko-hcrcegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, pri čemu se svaka uputa mora označiti riječima "ili ekvivalent".
S tim u vezi podnosilac žalbe ne spori pravo ugovornom organu da zahtijeva ispunjenost odgovarajućih standarda traženih svjetiljki ali smatra da je ugovorni organ u konkretnom slučaju povrijedio odredbe člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a kako je shodno istima, bio dužan da pored eksplicitno navedenih standarda (EN) omogući i prihvatanje drugih ekvivalentnih standarda na način da je svako upućivanje na konkretni standard trebalo biti praćeno uputom ..ili ekvivalent."
S tim u vezi žalilac zahtijeva izmjenu navedenih/spornih dijelova Tehničke specifikacije predmetne TD shodno korespondirajućim odredbama ZJN-a imajući u vidu da su iste postavljene suprotno odredbama Zakona.

6. Ugovorni organ u Aneksu 10. TD - Specifikacija Grad Tuzla, MZ Pasci u stavci red.br.2. Nabavka i isporuka cestovne svjetiljke za javno osvjetljenje s LED izvorom svjetlosti postavlja sljedeći zahtjev:

Proizvođač svjetiljki treba da posjeduje certifikat ISO 9001, te isti dostaviti uz ponudu.

Navedeni zahtjev podnosilac žalbe osporava iz sljedećih razloga: što smatra da je dati zahtjev postavljen suprotno članu 44. stav (4) ZJN-a po kome ugovorni organ od ponuđača zahtijeva samo one dokaze koji su neophodni da bi se utvrdilo da li ponuđač zadovoljava kvalifikacione uslove koje je postavio ugovorni organ.

Žalilac ističe da je ISO 9001 standard koji se odnosi na sistem upravljanja kvalitetom, na proizvodni proces proizvođača svjetiljki te se zaključuje da se isti primarno i direktno ne odnna kvalitet tražene robe. S tim u vezi postavlja se logično pitanje veze između datog, inače eliminatornog zahtjeva ugovornog organa i procesa proizvodnje tražene robe koju ugovorni organ nabavlja a koja se može proizvoditi u bilo kojoj državi, dakle teoretski u Kini, Brazilu, SAD, Njemačkoj i sl. te nije jasno zašto bi uslovi u kojima se proizvodi tražena/ponuđena roba vezani za proces proizvodnje iste u odnosu na sistem upravljanja kvalitetom kojim raspolaže proizvođač robe (npr. u Kini predstavljali eleminatorni uslov ugovornog organa u predmetnoj nabavci u odnsou na traženi kvalitet robe koja se nabavlja, posebno imajući u vidu da ugovorni organ ni u kome slučaju ne može biti apsolutno siguran da će se u predmetnom postupku nabavke pojaviti samo ponuđači koji nude robu isključivo proizvedenu u BiH.

Ovo pogotovo imajući u vidu da u odnosu na kvalitet tražene robe, ugovorni organ eksplicitno postavlja jasne i decidne uslove/dokaze kvaliteta potraživane robe *(ENEC i CE (ili jednakovrijedn) sertifikate zahtijeva ispunjenje standarda: EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3)* te zahtijevanje eliminatornih dokaza vezanih za standarde ISO 9001 koji se odnose na proizvođača ponuđene robe (dakle ne ponuđača) iz gore navedenih razloga predstavlja zahtjev ugovornog organa suprotan članu 44. stav (3) ZJN- a.

Žalilac zaključuje da je sporni zahtjev ugovornog tijela nelogičan, nepotreban, da traženje spornog uslova/dokaza nije relevantno niti u direktnoj vezi sa traženim kvalitetom robe koja se potražuje, te ne može predstavljati kvalifikovacioni odnosno eliminatomi uslov predmetne nabavke te je riječ o uslovu koji nije u skladu sa predmetom nabavke, te podnosilac žalbe od ugovornog organa traži da se isti kao takav, briše iz predmetne tenderske dokumentacije.

Opreza radi, žalilac ističe da je sporni zahtjev postavljen i suprotno odredbama člana 48. stav (6) Z.IN-a koje propisuju da ako se u tenderskoj dokumentaciji zahtijeva osiguranje certifikata koje izdaju nezavisna tijela, a kojima se potvrđuje da ponuđač zadovoljava određene standarde osiguranja kvaliteta, ugovorni organ dužan je pozvati se na sisteme osiguranja kvaliteta koji se zasnivaju na odgovarajućim evropskim serijama standarda koje su potvrdila tijela koja su u skladu s evropskim serijama standarda koje se tiču izdavanja certifikata, pri čemu je ugovorni organ dužan je prihvatiti i druge dokaze o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta od kandidata/ponudača koji nemaju pristupa takvim certifikatima.

Slijedom navedenog ugovorni organ je morao, pored traženog standarda ISO 9001 dozvoliti i mogućnost nuđenja i drugog dokaza o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta koji nema pristupa spomenutom/definisanom standardu.

7. Ugovorni organ u Tehničkoj specifikaciji - Opis svjetilje Teočak postavlja sljedeće zahtjeve:
IP test izvještaj ili ekvivalent u skladu sa: EN 60598-1: EN 60598-2-3 izdat od akreditovane laboratorije koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije.
IK test izvještaj ili ekvivalent u skladu sa: EN/IEC 62262 izdat od akreditovane laboratorije koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije.
Test svjetiljki na vibracije, izdat od strane akreditovane laboratorije koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije.
Test svjetiljki na koroziju (test boje), izdat od strane laboratorije, koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije.

S navedenim u vezi podnosilac žalbe osporava zahtjeve ugovornog organa po kojima se zahtijevani IP testovi, test na svjetiljke na vibracije i test na koroziju trebaju dostaviti od strane testne laboratorije koja je akreditovane po zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije.
Naime, iz navedenog proizilazi da ugovorni organ postavlja zahtjev po kome su dati testovi prihvatljivi isključivo ako su izdati od laboratorije akreditovane prema tačno određenom standardu ISO/IEC 17025, te s tim u vezi, podnosilac žalbe smatra daje takav zahtjev postavljen suprotno članu 44. stav (2) (koji propisuje da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji definira uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti) i stavu (3) datog člana ZIN-a (ugovorni organ od ponuđača zahtijeva samo one dokaze koji su neophodni da bi se utvrdilo da Ii kandidat/ponuđač zadovoljava kvalifikacione uslove koje je postavio ugovorni organ).

U tom smislu žalilac ne spori zahtjev vezan za tražene testove izdate od strane akreditovane laboratorije, imajući u vidu daje dovoljno daje testna laboratorija (koja izdaje tražene testove) akreditovana za izdavanje takvih testova s obzirom da postoje striktni zakonski uslovi vezani za sticanje akreditacije laboratorije iz predmetne oblasti, te dakle, ni u kome slučaju ugovorni organ ne može postavljati uslove vezane za prihvatljivost testova izdatih od strane testnih laboratorija u odnosu na njihovu odobrenu djelatnost/akreditaciju.
Drugim riječima, ukoliko je laboratorija akreditovana za izdavanje navedenih testova koje ugovoni organ zahtijeva onda isti ne može postavljati dodatne uslove vezane za načine (standarde) na koje je određena laboratorija akreditovana a koja može izdavati takve testove. Dakle, dovoljno je da je određena testna laboratorija ovlaštena (akreditovana) za izdavanje traženih testova te je ugovorni organ dužan da prihvati testove izdate od istih kao prihvatljive, pri čemu ugovorni organ ne može postavljati zahtjev u smislu prihvatljivosti datih testova sa aspekta akreditacije laboratorije prema standardima ISO/IEC 17025 za testne laboratorije (s obzirom da je laboratorija u pitanju samom akreditacijom stekla ovlaštenje da izdaje odgovarajuće vrste testova u ovom slučaju testova IP testovi, testa na svjetiljke na vibracije i testa na koroziju.
Dodatno, podnosilac žalbe posebno naglašava (ističe navod) da u datoj situaciji ugovorno tijelo grubo krši član 54. stav (2) tačka a) ZJN-a (Tehničke specifikacije, uz poštivanje obaveznih bosansko-hercegovačkih tehničkih pravila, određuju se: a) pozivanjem na tehničke

specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su utemeljila evropska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosansko-hercegovačke standarde, bosanskohercegovačka tehnička odobrenja ili bosanskohercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, pri čemu se svaka uputa mora označiti riječima "ili ekvivalent") **kako se poziva na određeni standard ISO 17025 koji je međunarodni standard ali bez upućivanja „ili ekvivalent" (dakle na ekvivalentni standard) što je evidentno suprotno spomenutim odredbama Zakona.**
Sto znači da ugovorni organ mora prihvatiti i testove drugih laboratorija koji su akreditovane prema drugim ekvivalentnim standardima u odnosu na traženi standard ISO 17025, te je aposlutno jasno daje sporni/postavljeni uslov ugovornog organa nezakonit i sa aspekta člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a.

Slijedom navedenog, žalilac zahtijeva izmjenu spornog zahtjeva ugovornog organa na način da se izostavi dio zahtjeva „u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025."

Shodno navedenom, žalilac zaključuje da sporni uslov ugovornog organa iz TD postavljen suprotno članu 44. stav (2) i (3) ZJN-a odnosno članu 54. stav (2) tačka a) ZJN-a. te od ugovornog organa zahtjeva izmjenu spornog dijela TD.

U prilog iznesenim tvrdnjama žalioca, isti se poziva na praksu KRŽ-a iz njegovog Rješenju br. od JN2-03-07-1-2959-7/21 od 24.11.2021.god. u kome je navedeno sljedeće: „Imajući u vidu da se Izvještaj o mjerenju fotometrijskih karakteristika scjetiljki a da ugovorni organ zahtijeva da je laboratorija akreditirana prema ISO 17025 standardu , za što traži Certifikat izdat od odgovarajuće akreditirane laboratorije prema standardu ISI 17025, a da pri tome u smislu člana 102. stav (2) ZJN ničim nije dokazao zbog čega nije prihvatljiv certifikat izdat od odgovarajuće akreditovane laboratorije za fotometrijska ispitivanja , ovaj organ konstatuje da ugovorni organ nije dokazao da je zahtijevanje certifikata od laboratorije akreditirane prema ISO 17025 standardu u skladu sa članom 44. stav (2) i (3) ZJN. Stoga se navod žalitelja smatra osnovanim."

Imajući u vidu naprijed navedene razloge nezakonitosti predmetne TD, podnosilac žalbe zahtijeva da ugovorni organ ovu žalbu usvoji u cjelosti kao osnovanu, da poništi osporene dijelove predmetne tenderske dokumentacije, da uskladi istu sa važećim propisima iz oblasti javnih nabavki, te da podnosiocu žalbe nadoknadi troškove pravnog zastupanja po imenovanom advokatu (sastava predmetne žalbe) u iznosu od 562,50 KM (primjenom Tar.br. 3. i 12. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata, „Službeni glasnik RS" br.68/05).

Ukoliko ugovorni organ ocijeni daje žalba neosnovana, podnosilac žalbe, shodno članu 100 stav (5) ZJN-a, zahtijeva od istog da žalbu proslijedi Kancelariji za razmatranje žalbi BiH na dalje postupanje, te da KRŽ :
- predmetnu žalbu usvoji u potpunosti kao osnovanu,
- poništi predmetnu tendersku dokumentaciju,

- podnosiocu žalbe nadoknadi troškove pravnog zastupanja po imenovanom advokatu (sastava predmetne žalbe) u iznosu od 562,50 KM (primjenom Tar.br. 3. i 12. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata, „Službeni glasnik RS" br.68/05),
- izvrši povrat uplaćene naknade pokretanja žalbenog postupka.

Prilog:
- Punomoć za zastupanje
- Aktuelni izvod iz sudskog registra Luminos d.o.o. Sarajevo."

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi sljedeće:

„Navodi Žalitelja da ugovorni organ u dijelu tenderske dokumentacije „Uslovi u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača" zahtijeva osposobljenost osobe ponuđača rukovodećeg, odnosno odgovornog /angažiranog/uposlenog tehničkog osoblja/osobe (VSS - arhitektonskog, građevinskog ili elektrotehničkog smjera (voditelj građenja), koje dokazuje dostavljanjem originala ili ovjerene kopije Potvrde o radnom stažu u struci izdata od poslodavca (radni staž najmanje tri godine), čime podnosilac žalbe smatra da je zahtijevanje navedenog dokaza postavljeno suprotno odredbama člana 3. stav 1. ZJN-a, su neosnovani.

Naime, ugovorni organ smatra da shodno važećim materijalnim propisim, može kao valjan dokaz o traženoj vrsti radnog staža zahtijevati da ponuđači dostave uvjerenje/potvrdu da je kod poslodavca bio u radnom odnosu na poslovima svoje struke, nakon sticanja VSS, odnosno, daje ponuđač dužan dostaviti navedeni dokument iz razloga što ponuđač kao poslodavac, navedenim dokumentom potvrđuje ispunjavanje uslova tenderske dokumentacije. Takođe, ugovorni organ smatra da shodno materijalnim propisima dokumenti koji ne mogu poslužiti kao valjan dokaz o vrsti i dužini radnog staža su: radna knjižica, ugovor o radu, ugovor o obavljanju privremeni i povremenih poslova, ugovor o djelu, rješenje ili odluka o zasnivanju radnog odnosa, sporazum, rješenje ili odluka o prestanku radnog odnosa, iz razloga što isti nesporno dokazuju samo početak radnog angažmana, naziv radnog mjesta, momenat prestanka radnog angažmana, ali ne i **kontinuitet istog.** Žalitelj podvlači paralelu između radnog staža i radnog iskustva, za koje navode ugovorni organ smatra da se mogu uzeti u obzir samo prilikom zapošljavanja.

U vezi žalbenih navoda da je na strani 4 i 5 tenderske dokumentacije propisano da su ponuđači uz ponudu dužni dostaviti ovjerene kopije dokaza sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti (Rješenje o upisu u sudski registar/Aktuelni izvod iz sudskog registra, Uvjerenje o poreskoj registraciji / Uvjerenje o registraciji obveznika poreza na dodatnu vrijednost), odnosno da je evidentna međusobna neusklađenost navedenih dijelova tenderske dokumentacije, da ugovorni organ prvo decidno navodi da su ponuđači taksativno navedene dokaze ispunjavanja sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti dužni dostaviti uz ponudu, a daje u drugom dijelu tenderske dokumentacije postavljen zahtjev po kome se isti dostavljaju od strane izabranog ponuđača u roku koji je utvrđen, ugovorni organ smatra daje, na osnovu dosadašnjih iskustava prilikom objavljivanja tenderske dokumentacije, iz razloga pravne sigurnosti, zahtijevati

navedenu dokumentaciju u propisanoj formi. Nadalje, što se tiče obrasca iz iz Ankesa 2. tenderske dokumentacije, ugovorno organ je prihvatio standardiziranu formu obrasca koji je propisan podzakonskim aktom.

Žalbene navode iz kojih žalitelj zahtijeva da ugovorni organ izmijeni i uskladi Obrazac za cijenu ponude, ugovorni organ naglašava da je u Aneksima 10. i 11. tenderske dokumentacije detaljno razrađena specifikacija roba i radova, kao i da je u istim ostavljena mogućnost popunjavanja cijene roba i radova, a daje Obrazac za cijenu ponude također standardizirana forma obrasca koji je propisan podzakonskim aktom, koji je obrazac ugovorni organ koristio prilikom objavljivanja svih dosadašnjih javnih nabavki.

Ugovorni organ je utvrdio da je 4. žalbeni navod u potpunosti neosnovan, iz sljedećih razloga:

Što se tiče žalbenog navoda u kojem žalitelj navodi „da je zahtjev ugovornog organa po kome tražene svjetiljke trebaju posjedovati važeće sertifikate: ENEC i CE ili ekvivalent bez opisa jednako vrij ednih/ekvi valentnih (prihvatljivih) sertifikata, postavljen suprotno odredbama ZJN-a", kao i navod da je „ugovorni organ bio dužan obezbijediti bliža određenja/informacije šta se podrazumijeva pod korespondirajućim ekvivalentom, odnosno da je propustio da opiše/obrazloži isti", *je u potpunosti neosnovan iz razloga što:*

Zakon o javnim nabavkama niti u jednom članu ne propisuje obavezu ugovornim organima, da u slučaju da upute na određeni certifikat, daju smjernice na koji način će se isti dokazivati, te upućujemo na odredbe člana 54. stav (10) Zakona o javnim nabavkama koji propisuje:

"Dokaz ekvivalentnosti u smislu ispunjavanja zahtjeva u vezi s predmetom nabavke dužan je osigurati ponuđač, u skladu sa zahtjevima definiranim u tenderskoj dokumentaciji..."

Prema tome, teret dokazivanja da li predmet nabavke ispunjava zahtjeve iz tenderske dokumentacije u pogledu tehničkih specifikacija i u pogledu zahtijevanih certifikata kvaliteta predmeta nabavke je na strani ponuđača. Dakle, ponuđači su dužni da provjere šta ustvari propisuju zahtijevani certifikati iz tenderske dokumentacije pa da u skladu sa tim dostave traženi certifikat ili ekvivalent tog certifikata kojim dokazuju minimalne zahtjeve kvaliteta predmeta nabavke.

Dalje navodimo da je Ugovorni organ svoju tendersku dokumentaciju uskladio sa zahtjevima navedenim u članu 54. stav (2) Zakona o javnim nabavkama i u cijelosti ispoštovao odredbe ovog člana koje propisuju sljedeće:

"Tehničke specifikacije, uz poštivanje obaveznih bosansko-hercegovačkih tehničkih pravila, određuju se:

a) pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su utemeljila evropska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosansko-hercegovačke standarde, bosanskohercegovačka tehnička odobrenja ili

bosanskohercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, pri čemu se svaka uputa mora označiti riječima "ili ekvivalent":"

Ugovorni organ je takođe ispoštovao i odredbu člana 48 stav (6) Zakona o javnim nabavkama koja propisuje:
"Ako se u tenderskoj dokumentaciji zahtijeva osiguranje certifikata koje izdaju nezavisna tijela, a kojima se potvrđuje da kandidat/ponuđač zadovoljava određene standarde osiguranja kvaliteta, ugovorni organ dužan je pozvati se na sisteme osiguranja kvaliteta koji se zasnivaju na odgovarajućim evropskim serijama standarda koje su potvrdila tijela koja su u skladu s evropskim serijama standarda koje se tiču izdavanja certifikata. Ugovorni organ dužan je prihvatiti i druge dokaze o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta od kandidata/ponuđača koji nemaju pristupa takvim certifikatima.", čime je definisana obaveza ugovornog organa da ćemo prihvatiti i druge dokaze o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta od ponuđača koji nemaju pristup navedenim certifikatima ENEC i CE.

Što se tiče žalbenog navoda žalitelja da „Ugovorni organ pored ENEC/CE certifikata dozvoljava mogućnost dostavljanja ekvivalentnih certifikata bez njihovog preciznog i jasnog opisa šta ugovorni organ podrazumijeva pod ekvivalentom, je nejasan, neprecizan, i isti onemogućava pripremu ponuda ponuđača na stvarno konkurentnoj osnovi, dakle suprotan članu 5 3. stav (1) Z JN- a i Članu 1. stav(2) tačka d) alineja 13 Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije. Dakle, ostaje nejasno šta ugovorni organ podrazumijeva pod ekvivalentom (traženih sertifikata): prvo nije jasno o kojoj vrsti dokumenta je riječ, da li o sertifikatu, izvještaju o usklađenosti, ili nekom drugom dokumentu: drugo, iz spomenutog dijela TD nije jasna ni tražena komatibilnost sadržajnih elemenata ENEC/CE sertifikata i mogućeg odnosno dozvoljenog ekvivalentnog dokumenta, treće: nejasna je i priroda izdavaoca ekvivalentnog dokumenta, odnosno nije jasno od koga organa bi isti trebao biti izdat ekvivalentni dokument koji bi bio prihvatljiv za ugovorni organ u smislu korespondirajućeg zahtjeva iz TD", ***je u potpunosti neosnovan iz sljedećih razloga:***

Kao prvo, a što ostavlja utisak *površnosti žalitelja u pripremi Žalbe, je činjenica da nije pravilno primjenjen član Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije,* ***jer član 1. istog Uputstva nema tačku d), niti alineju 13), pa nije jasno na šta je žalitelj ovom pogrešnom primjenom upućivao.***

Takođe moramo reći da je žalitelj u svom žalbenom navodu rekao: ***„nesporno je da ugovorni organ traži ENEC/CE sertifikat i taj je zahtjev postavljen dovoljno jasno i precizno", iz čega se zaključuje da žalitelj tačno zna o kojem dokumentu se radi i šta se traži tenderskom dokumentacijom, tako da smatramo da je ovaj navod žalitelja potpuno neosnovan i površan.***

Dalje, navod žalioca da „Ugovorni organ pored ENEC/CE certifikata dozvoljava mogućnost dostavljanja ekvivalentnih certifikata bez njihovog preciznog i jasnog opisa šta ugovorni organ podrazumijeva pod ekvivalentom, je nejasan, neprecizan, i isti onemogućava pripremu ponuda ponuđača na stvarno konkurentnoj osnovi, dakle suprotan članu 53. stav (1).

Član 53. (Neophodne informacije)

(1) „Ugovorni organ dužan je pripremiti tendersku dokumenta-ciju u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima. U tenderskoj dokumentaciji ugovorni organ daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće, odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.[44], **je u potpunostineosnovan** jer, *još jednom napominjemo da, Zakon o javnim nabavkama niti u jednom članu ne propisuju obavezu ugovornim organima, da u slučaju da upute na određeni certifikat, daju smjernice na koji način će se vršiti neko ispitivanje ekvivalentnosti nego su ponuđači dužni dostaviti ili zahtijevani certifikat ili ekvivalent zahtjevanom certifikatu koji dokazuje da predmet nabavke zadovoljava tražene karakteristike.*

Dalje navodimo da je Ugovorni organ prilikom pripreme tehničke dokumentacije koju je potrebno da ponuđači dostave, imao u vidu Zakon o javnim nabavkama, tako da je uz tehnički opis, zahtijevao i navedene certifikate u skladu sa članom 54. stav (2) Zakona o javnim nabavkama.

S tim u vezi takođe želimo upututi na odredbe Pravilnika o proceduri pripremanja, donošenja i objavljivanja bosanskohercegovačkih standarda („Službeni glasnik BiH" broj: 51/18) tačnije član 23. koji glasi:

„Član 23."

(Preuzimanje međunarodnih/evropskih standarda i standarda drugih zemalja)

(1) *Međunarodni/evropski standardi se preuzimaju u sistem bosanskohercegovačke standardizacije po osnovu članstva u tim organizacijama, a u skladu sa odgovarajućim dokumentima/ugovorima, a nacionalni standardi drugih zemalja preuzimaju se u skladu sa odredbama ugovora koje Institut zaključuje s nacionalnim organizacijama za standarde tih zemalja.*

(2) *Institut, kao član međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) te pridruženi član Međunarodne komisije za elektrotehniku (1EC), ima pravo preuzimanja standarda tih organizacija kao BAS standarda, a oni se preuzimaju kao BAS standardi zavisno od interesa zainteresovanih strana u Bosni i Hercegovini i na njihovu inicijativu.*

(3) *Institut, kao pridruženi Član evropskih organizacija za standardizaciju CEN i*

CENELEC, prihvatio je obavezu preuzimanja svih evropskih standarda tih organizacija kao BAS standarda i obavezu istovremenog povlačenja postojećih BAS standarda koji su u suprotnosti sa evropskim standardima.

(4) Institut, kao nacionalno standardizacijsko tijelo (NSO) u ETSI-ju, ima obavezu preuzimanja evropskih standarda koje je objavio ETSI kao BAS standarda i obavezu istovremenog povlačenja postojećih BAS standarda koji su u suprotnosti sa evropskim standardima

Na osnovu gore navedenog Ugovorni organ je tako i postupio u ovom postupku javne nabavke, prilikom odluke da se zahtijevaju certifikati koji kako na Evropskom tako i na bosanskohercegovačkom području garantuju sigurnost i kvalitet opreme.

ENEC (European Norms Electrical Certification) je shema certificiranja pod CENELEC-om, prihvaćena u cijeloj Evropi. Oznake nepristrasnih tijela za ispitivanje postaju sve važnije jer prenose sigurnost koju kupci traže.

ENEC certifikat označava da proizvod zadovoljava bitne zahtjeve u pogledu bezbjednosti, sigurnosti, i kvaliteta. Ugovorni organ želi da oprema koja se isporučuje bude bezbjedna, sigurna, kvalitetna, da ne ugrožava životnu sredinu, pogotovo znajući da oprema koja je predmet ove nabavke može biti napravljena od materijala koji su otrovni, kancerogeni ili koji se ne recikliraju. Ovakvim tehničkim rješenjem želio se dobiti najkvalitetniji i najsigurniji proizvod za korisnike istog (bez preferiranja bilo koga), koji po svojoj kvaliteti zadovoljavaju sve uslove u pogledu sigurnosti i kvaliteta Evropskih standarda i normi, te da ima informaciju/dokaz da je nabavljena oprema prošla zahtjevana testiranja u pogledu sigurnosti i kvaliteta, te daje proizvodnja licencirana i da osigurava da i stoti proizvod ima iste karakteristike i kvalitetu kao i onaj prvi koji je početno testiran.

Zahtjevani ENEC certifikat je visokokvalitetni evropski znak za električne proizvode koji pokazuje usklađenost sa evropskim standardima. Testiranja i dobijanje ENEC certifikata je moguće uraditi u cijelom svijetu u ovlaštenim laboratorij ama.

Da bi uređaj dobio ENEC certifikat, svaki uređaj prolazi ispitivanja od neovisnog akreditovanog laboratorija ili kuće koje se nalaze u EU bazi podataka ***(https://www.enec.com/members.php?s=2[*** i svaki uređaj je testiran u skladu sa EU standardima.

Dobijanjem ovih certifikata garantuju se deklarirane performanse svjetiljki, dobija se isključivo kvalitetan i siguran proizvod, koji se bez ikavih tehničkih prepreka i bojaznosti za sigurnost može koristiti u infrastrukturnim projektima.

Prema dostupnim podacima, koji se svakako mogu provjeriti, ovakve certifikate imaju

svjetski renomirani proizvodjači koji garantuju kvalitetom za svoje proizvode kao što su : Schreder, Philips, Thorn, Siteco..., što ustvari govori u prilog činjenici da se ovim certifikatom ne preferira proizvođač ili marka proizvoda nego-se na ovaj način preferira sigurnost i kvalitet opreme koja se nabavlja, jer navedeni certifikat koji je javno poznat, je dostupan svima koji žele na tržište plasirati kvalitetan i siguran proizvod.

Što se tiče žalbenog navoda iz tačke 5. žalitelja u kojem navodi „daje ugovorni organ povrijedio odredbe člana 54. stav (2) tačka a) Zakona o javnim nabavkama, kako je shodno istima bio dužan da pored eksplicitno navedenih standarda (EN) omogući i prihvatanje drugih ekvivalentnih standarda na način daje svako upućivanje na konkretni standard trebalo biti praćeno uputom „ili ekvivalent[44], smatramo daje isti neosnovan iz sljedećih razloga:

Da bi proizvođač svjetiljki dobio ENEC certifikat ili ekvivalentni certifikat ENEC-u, proizvod prolazi kroz niz ispitivanja, u okviru kojih zadovoljava određene standarde.

Svi traženi standardi u tenderskoj dokumentaciji su standardi koji moraju, između mnoštva ostalih, biti ispunjeni u okviru pribavljanja ENEC certifikata.

Obzirom daje Ugovorni organ prema članu 54. stav2. ZJN stavio odredbu „ili ekvivalent“ uz sami certifikat ENEC, *a navedene standarde dodao samo kao dodatno pojašnjenje navedenog certifikata,* Ugovorni organ je smatrao da uz navedene standarde nije potrebno dodavanje odredbe“ili ekvivalent[44], jer kao što smo već rekli, ti standardi su dio ENEC certifikacije.

Žalbeni navod iz tačke 6. žalitelja kojim osporava zahtjev Ugovornog organa za standardom ISO 9001, te smatra daje isti u suprotnosti sa članom 44. stav4 ZJN, po kome ugovorni organ od ponuđača zahtjeva samo one dokaze koji su neophodni da bi se utvrdilo da li ponuđač zadovoljava kvalifikacione uslove koje je postavio ugovorni organ[44], smatramo daje u potpunosti neosnovan iz sljedećih razloga:

Kako i sam žalitelj kaže da je *ISO 9001 standard koji se odnosi na sistem upravljanja kvalitetom, na proizvodni proces proizvođača svjetiljki...* postavlja se logično pitanje kako Ugovornom organu nije bitno da li **proizvođač svjetiljki posjeduje ili neposjeduje navedeni cerifikat, kad je isti usko vezan proizvodnim procesom predmeta nabavke, odnosno sa kvalitetom proizvedene svjetiljke.**

Dalji navodi žalitelja da ugovorni organ ne može biti apsolutno siguran da će se u predmetnom postupku nabavke pojaviti samo ponuđači koji nude robu isključivo proizvedenu u BiH, **je neosnovan iz razloga što traženi standard nije rezervisan samo za područje Bosne i**

Hercegovine, nego je dostupan svim zemljama u svijetu, tako da i proizvođači iz Kine, SAD -a, Njemačke, Brazila, takođe imaju pristup ovom certifikatu.

Navod žalitelja daje Ugovorni organ dužan dozvoliti i mogućnost nuđenja i drugog dokaza o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta koji nema pristup spomenutom/definisanom standardu, **je neosnovan iz razloga što se navedeni standard ne odnosi na tehničke specifikacije svjetiljke, te ne podliježe članu 54. Zakona o javnim nabavkama, te iz tog razloga Ugovorni organ nije ni imao obavezu dodavati odredbu „ili ekvivalent[44].**

U odnosu na žalbene navode iz tačke 7. ugovorni organ ostaje pri svom zahtjevu da traženi testovi budu izdati od strane akreditovane laboratorije koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije, te iste smatra neosnovanim, iz sljedećih razloga:

„JSO (Međunarodna organizacija za standardizaciju) je svjetska federacija nacionalnih tijela za standardizaciju (članica ISO). " (izvor:imed.ir).

„ISO/IEC 17025 omogućava laboratorijama da pokažu da rade kompetentno i da generišu valjane rezultate, čime se promoviše povjerenje u svoj rad kako u zemlji tako i širom svijeta. Takođe pomaže u olakšavanju saradnje između laboratorija i drugih tijela generiranjem šireg prihvatanja rezultata među zemljama. Izveštaji o ispitivanju i sertifikati mogu se prihvatiti iz jedne zemlje u drugu bez potrebe za daljim testiranjem, što zauzvrat poboljšava međunarodnu trgovinu."(izvor:www.iso.org).

Prema tome, ISO/IEC 17025 predstavlja međunarodni/evropski standard za ispitne laboratorije i kao takav predstavlja jedini 'potpuni legitimni standard koji podrazumijeva i osigurava dokaz da laboratorije rade kompetentno i generišu legitimne i valjane rezultate.

Na osnovu gore navedenog postavlja se logično pitanje kao i u prethodnom navodu, kako Ugovornom organu nije bitno da lije laboratorija u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije kada je isti usko vezan za generisanje valjanih i legitimnih rezultata, pri čemu su takvi rezultati izdati od strane takvih laboratorija sigurno istiniti i priznati u cijelom svijetu.

Ugovorni organ navedeni zahtjev nije označio riječima „ili ekvivalent"(dakle na ekvivalentni standard) upravo iz razloga što se navedeni standard ISO/IEC 17025 (međunarodni standard za akreditaciju laboratorija) ne odnosi na tehničke specifikacije svjetiljke, te ne podliježu članu 54. Zakona o javnim nabavkama, te iz tog razloga Ugovorno organ nije ni imao obavezu dodavati odredbu „ili ekvivalent".

Na navod Žalitelja da Ugovorni organ ničim nije dokazao zbog čega nije prihvatljiv certifikat izdat od odgovarajuće „akreditovape" laboratorije a koja nije u skladu sa standardom ISO/IEC 17025, te kao dodatni razlog zašto Ugovorni organ nije uputio na ekvivalentni standard riječima „ili ekvivalent" , Ugovorni organ se izjašnjava:

Ugovorni organ se vodio prethodnim iskustvom i informacijama s područja Tuzlanskog kantona, a koje navode da se u prethodnim tenderskim postupcima kada su bili prihvaćeni certifikati, test izvještaji i si. izdati od kako Žalitelj navodi „akreditovanih" laboratorija koje nisu u skladu sa ISO/IEC 17025, naknadnim testiranjem u neovisnoj, u skladu sa ISO/IEC 17025 standardom akreditovanoj laboratoriji, utvrdilo da su rezultati izdati od „akreditovanih" laboratorija neistiniti i nevalidni. Konkretno, u pitanju je jedan od projekata ulične rasvjete u Tuzli, gdje je tenderskim postupkom izabran najpovoljniji ponuđač. Nakon isporuke svjetiljki Ugovorni organ je neposredno nakon ugradnje zbog loših rezultata vidljivih „golim" okom na licu mjesta posumnjao u kvalitet i performanse isporučenog proizvoda i validnost dostavljene dokumentacije prilikom nadmetanja. Ponukan takvim razlozima, Ugovorni organ je odlučio uzorak isporučenih svjetiljki poslati na ispitivanje u svjetski poznatu neovisnu akreditovanu laboratoriju „Dekra". Dobijeni rezultati su pokazali i dokazali sumnje Ugovornog organa te je utvrđeno daje dostavljena dokumentacija(certifikati, izvještaji, atesti) nevalidna a same informacije neistinite i neusklađene sa stvarnim karakteristikama proizvoda.

Prema tome, Ugovorni organ zahtjevom da testovi budu izdati od akreditovane laboratorije koja je u skladu sa ISO/IEC 17025 želi izbjeći takav slučaj i eventualne malverzacije, te na taj način želi osigurati da se dobije najkvalitetniji proizvod za utrošena javna sredstva na ovom projektu.

S obzirom na sve navedeno, Ugovorni organ smatra da je Žalbeni navod 7. u potpunosti neosnovan.

Zbog svega navedenog, Ugovorni organ smatra da je žalba Žalitelja neosnovana i stoga predlaže Uredu za razmatranje žalbi da istu odbije.

Ovim vas obavještavamo da će Ugovorni organ obustaviti postupak javne nabavke za "Nabavka roba i radova za uličnu energijski efikasnu rasvjetu u općinama/gradovima TK - Tuzla, Kalesija, Gradačac, Teočak - I dio" do donošenja odluke po žalbi."

Ovaj organ je u skladu sa članom 94. stav (3) Zakona o javnim nabavkama dopisom broj JN2-03-07-1-1109-4/22 od 29.04.2022. godine dostavio žaliocu izjašnjenje ugovornog organa radi eventualnog očitovanja na isto. Žalilac je dostavio odgovor na izjašnjenje ugovornog organa u kome navodi slijedeće:

I. Odgovor na Izjašnjenje ugovornog organa na žalbeni navod žalioca pod rednim brojem 1. iz žalbe izjavljene na TD od 11.04.2022.god.:

Podnosilac žalbe smatra neprihvatljivim razlog odbijanja datog žalbenog navoda, naglašavajući ponovo da su instituti radnog staža i radnog iskustva po svojoj pravnoj prirodi različiti i da isti posjeduju različita značenja shodno važećim materijalnim propisima, s obzirom da se razlika između radnog staža i radnog iskustva ogleda se u tome što se radni staž stiče samo u radnom odnosu ili za vrijeme obavljanja pripravničkog staža i stručnog osposobljavanja, dok se radno iskustvo može steći kako u radnom odnosu, tako i **izvan** radnog odnosa.

Žalilac ostaje kod svojih navoda iz žalbe izjavljene na TD, ističući prvo, da dokazivanje osposobljenosti traženog rukovodećeg/angažovanog/uposlenog tehničkog osoblja/voditelja građenja (VSS arhitetonskog, građevinskog ili elektrotehničkog smjera) isključivo potvrdom o radnim stažu diskriminira ponuđače koji raspolažu sa osobom traženih kvalifikacija koja nema radni staž u traženom periodu (3 god) **ali koji raspolažu osobom koja ima radno iskustvo u zahtijevanem periodu** i drugo, da sam zahtjev ugovornog organa po kome se zahtijeva da je tražena potvrda o radnom stažu izdata od poslodavca predstavlja nedovoljno jasan i nepotpun zahtjev imajući u vidu da valjane vrste takvih potvrda mogu izdati samo nadležni organi (npr. poreski organi i si.) shodno važećim materijalnim propisima iz date oblasti a ne poslodavci (koji inače mogu izdavati potvrde o radnom iskustvu).

S tim u vezi podnosilac žalbe naglašava da ugovorni organ u Izjašnjenju na žalbu propušta da se decidno izjasni o istaknutim žalbenim navodima (posebno u odnosu na diskriminaciju), kako se isključivo osvrće na radni staž i dokazivanju radnog staža, bez da se eksplicitno izjasni o oba postavljena navoda žalioca, čime postupa suprotno članu 102. stav (2) ZJN-a koji propisuje da postupku pravne zaštite ugovorni organ dužan je dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovu kojih je donio odluku o pravima, preduzeo radnje ili propuštanja te proveo postupke, koji su predmet postupka po žalbi.

Dodatno, žalilac naglašava, imajući u vidu da je predmet nabavke nabavka radova, da član 51. stav (1) tačka c) ZJN-a (Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke radova) propisuje da u postupku javne nabavke radova ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to: c) izjavu o angažiranom tehničkom osoblju ili tehničkim organima, naročito onom osoblju koje je angažirano za poslove nadzora i kontrole kvaliteta, **a za koje se ne može zahtijevati da su zaposleni kod kandidata/ponuđača,** što implicira da ugovorni organ u predmetnom postupku nabavke mora prihvaćati i potvrde o radnom iskustvu (dakle ne isključivo tražene potvrde o radnom stažu).

S tim u vezi, žalilac od KRŽ-a zahtijeva poništenje spornog dijela predmetne TD kako je očigledno riječ o povredi opštih načela zabrane diskriminacije ponuđača zagarantovanih članom 3. ZJN-a.

II. Odgovor na Izjašnjenje ugovornog organa na žalbeni navod žalioca pod rednim brojem 2. iz žalbe izjavljene na TD od 11.04.2022.god.:

Podnosilac žalbe ostaje pri svom navodu iz žalbe izjavljene na TD po kome je evidentna međusobna neusklađenost navedenih dijelova TD, kako ugovorni organ prvo decidno navodi da su ponuđači taksativno navedne dokaze ispunjavanja sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti (Rješenje o upisu u sudski registar/Aktuelni izvod iz sudskog registra; Uvjerenje o poreskoj registraciji) dužni dostaviti uz ponudu a onda u drugom dijelu TD postavlja zahtjev po kome se isti dostavljaju od strane izabranog ponuđača u roku koji je utvrđen.
S tim u vezi žalilac ističe da ugovorni organ navođenjem „ ... da je na osnovu dosadašnjih iskustava prilikom objavljivanja tenderske dokumentacije iz razloga pravne sigurnosti, zahtijevati navedenu dokumentaciju[44] ponovo izbjegao da se eksplicitno izjasni o postavljenom navodu žalioca iz žalbe izjavljene na TD, dajući izjašnjenje iz koga nije moguće izvesti pouzdano značenje spomenute formulacije u odnosu na izneseni navod žalioca.
Kako je evidentna ukazana neusklađenost TD vezana za dostavljanje dokaza profesionalne sposobnosti ponuđača, podnosilac žalbe zahtijeva od KRZ-a poništenje spornog dijela TD jer je riječ o sadržaku TD postavljenom suprotno članu 53. stav (1) ZJN-a.

III. Odgovor na Izjašnjenje ugovornog organa na žalbeni navod žalioca pod rednim brojem 3. iz žalbe izjavljene na TD od 11.04.2022.god.:

Podnosilac žalbe ostaje pri svom navodu iz žalbe izjavljene na TD u odnosu na nezakonitost sadržaja Obrasca za cijenu ponude predmetne TD, naglašavajući da ugovorni organ ne može sačiniti Obrazac za cijenu ponude TD **praznog sadržaja** u odnosu na **opise stavki** koje se potražuju predmetnom nabavkom.
Dakle, ugovorni organ je bio dužan u koloni „Opis roba/radova" spornog Obrasca za cijenu ponude, decidno navesti iste, shodno predmetu nabavke.
Kako sporni Obrazac za cijenu ponude ne sadrži tekstualni opis stavki/radova koji se nabavljaju predmetnom nabavkom, podnosilac žalbe ističe da osnovom njegovog sadržaja ponuđači ne mogu pripremiti svoje ponude na stvarno konkurentskoj osnovi, niti je na osnovu datog Obrasca moguće izvršiti objektivno poređenje pristiglih ponuda, a što je sve suprotno članu 5. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda i članu 53. stav (1) ZJN-a, te imajući u vidu navedeno, žalilac od KRZ-a zahtijeva poništenje spornog dijela TD.

IV. Odgovor na Izjašnjenje ugovornog organa na žalbeni navod žalioca pod rednim brojem 4. iz žalbe izjavljene na TD od 11.04.2022.god.:

Podnosilac žalbe ostaje pri istaknutom navodu iz žalbe izjavljene na TD iz razloga što ugovorni organ u Aneksu 10. TD - Specifikacija Grad Tuzla, MZ Pasci u stavci red.br.2. Nabavka i isporuka cestovne svjetiljke za javno osvjetljenje s LED izvorom svjetlosti zahtijeva da : *Svjetiljka mora da posjeduje važeće sertifikate: ENEC i CE ili jednakovrijedne, koje treba*

dostaviti uz ponudu i da zadovoljava standrade: EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3.
te je riječ o zahtjevima postavljenim suprotno članu 53. stav (1) ZJN-a i članu 3. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji decidno propisuje da **ako je u tehničkoj specifikaciji korišten izraz „ili ekvivalent" onda je potrebno obavezno opisati način na koji će ponuđači koji nude „ekvivalent" dokazivati da se radi o ekvivalentu.**
(U razmatranom kontekstu podnosilac žalbe ne spori navod ugovornog organa da se žalilac u žalbi izjavljenoj na TD pogrešno **pozvao na član 1.** stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva **umjesto na član 3.** stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva, pri čemu žalilac smatra da je riječ o tehničkoj omašci koja ne može suštinski poslužiti kao osnov za odbijanje žalbenog navoda, kako je žalilac **tačno citirao relevantne odredbe/sadržaj datog dijela** Uputstva).

Žalilac dakle, ostaje pri navodu da je zahtjev ugovornog organa po kome tražene svjetiljke trebaju posjedovati važeće sertifikate: ENEC i CE ili ekvivalent **bez opisa jednakovrijednih/ekvivalentnih (prihvatljivih) sertifikata,** postavljen suprotno navedenim odredbama ZJN-a i Uputstva.

Slijedom navedenog, podnosilac žalbe zaključuje daje ugovorni organ u konkretnoj situaciji imajući u vidu odredbe člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a, **bio dužan jasno i precizno** a u vezi sa odredbama člana 53. stav (1) ZJN-a i člana 3. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, **navesti neophodno potrebne informacije vezane za opis/prihvatljivost JEDNAKOVRIJEDNIH sertifikata (u odnosu na tražene CE/ENEC sertifikate), odnosno opisati način na koji će ponuđači koji nude „ekvivalentni sertifikat" dokazivati da se radi o prihvatljivom sertifikatu (kao jednakovrijednom) u odnosu na one decidno propisane.**

S tim u vezi žalilac sljedeća Izjašnjenja ugovornog organa smatra neosnovanim i neprihvatljivim iz sljedećih razloga:

a) Ugovorni organ se poziva na član 54. stav (10) ZJN-a u smislu tereta dokazivanja da li predmet nabavke ispunjava zahtjeve iz TD te da su ponuđači dužni da provjere šta u stvari propisuju zahtijevani sertifikati.

Navedeno pozivanja ugovornog organa na član 54. stav (10) ZJN-a nije odgovarajuće kako se dati član odnosi na mogućnost objave pozivanja na određeni proizvod uz dodavanje „ili ekvivalent" te dakle nije riječ o sertifikatima u smislu člana 54. stav (2) ZJN-a prema kojima ugovorni organ propisuje tehničke specifikacije u smislu zahtijevana određenih standarda kvaliteta potraživane robe. U tom smislu žalilac napominje da se predmetni navod žalioca ne odnosi na kršenje odredbi člana 54. stav (10) ZJN-a.
b) Dalje, ugovorni organ napominje da ZJN-a ne propisuje ni u jednom članu obavezu ugovornim organima da ukoliko uputi na određeni sertifikat, da ugovorni organ daje određene smjernice na koji način će vršiti neko ispitivanje ekvivalentnosti, nego da su ponuđači dužni

dostaviti ili traženi sertifikat ili ekvivalent zahtijevanom.

Navedeni argumenti žalioca su apsolutno neprihvatljivi kako važeći propisi iz oblasti javnih nabavki **upravo propisuju obavezu davanja smjernica ispitivanja ekvivalentnosti sertifikata.** Naime, član 54. stav (2) ZJN-a propisuje da Tehničke specifikacije, uz poštivanje obaveznih bosansko-hercegovačkih tehničkih pravila, određuju se: a) pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su utemeljila evropska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosansko-hercegovačke standarde, bosanskohercegovačka tehnička odobrenja ili bosanskohercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, **pri čemu se svaka uputa mora označiti riječima "ili ekvivalent",**
da bi nadalje zakonodavac, razrađujući Zakon, uključujući i njegov član 54. u podzakonskom
Uputstvu za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, u **članu 3.** stav (2) tačka d) alineja 13) **IZRIČITO** propisao da ako je u tehničkoj specifikaciji korišten izraz „ili ekvivalent" **onda je potrebno obavezno opisati način na koji će ponuđači koji nude „ekvivalent" dokazivati da se radi o ekvivalentu.**
Dakle, pogrešan je navod ugovornog organa da važeći propisi iz javnih nabavki ne predviđaju obavezu za ugovorne organe da daju smjernice na koji način će se vršiti ispitivanje ekvivalentnosti, kako je Uputstvom predviđeno da ugovorni organ obavezno opisuje način na koji **ponuđači koji nude „ekvivalent" trebaju dokazivati da se radi o ekvivalentu.**
Pored toga žalilac želi posebno naglasti da član 3. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstvu za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda eksplicitno koristi pojam **„DOKAZIVATI"** (koji se odnosi na obavezno opisavanje načina na koji će ponuđači koji nude „ekvivalent" dokazivati da se radi o ekvivalentu) iz čega proizilazi da je dati pojam („dokazati") **neophodno potrebno vezati za ODREĐENO DOKAZNO SREDSTVO u smislu Zakona o javnim nabavkama kao i Zakona o upravnom postupku.**
Zbog svega navedenog, žalilac smatra daje u situaciji opisivanja jednakovrijednih sertifikata u smislu člana člana 3. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstvu za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, ugovorni organ **BIO U OBAVEZI OPISATI NAČIN na koji će ponuđači koji nude „jednakovrijedne sertifikate" DOKAZATI da se radi o jednakovrijednom sertifikatu u odnosu na zahtijevane sertifikate (CE/ENEC), te je ugovorni organ MORAO U SPORNOM DIJELU TD JASNO PRECIZIRATI KOJA ĆE DOKAZNA SREDSTVA DOKAZIVANJA EKVIVALETNOSTI BITI PRIHVATLJIVA ZA UGOVORNI ORGAN.**
Odnosno, DA ĆE ZAHTJEV JEDNAKOVRIJEDNOG SERTIFIKATA BITI ZADOVOLJEN UKOLIKO PONUĐAČ:
- **DOSTAVI KOPIJU JEDNAKOVRIJEDNOG SERTIFIKATA ili**
- **DOSTAVI TEHNIČKI DOSIJE ili**
- **DOSTAVI IZVJEŠTAJ/NALAZ/ATEST i sl. (dakle određeni dokumenat nezavisno od**

naziva)

IZDAT OD STRANE NEZAVISNE I AKREDITOVANE INSTITUCIJE (u smislu člana 48. stav 6. ZJN-a)
KOJIMA SE POTVRĐUJE DA PONUĐENA ROBA PONUĐAČA (u jednakoj mjeri) POSJEDUJE SVOJSTVA KOJA ODGOVARAJU STANDARDIMA/PARAMETRIMA TRAŽENIH CE IENEC SERTIFIKATA.
S tim da će teret dokazivanja prihvatljivosti jedankovrijednih sertifikata u odnosu na eksplicitno postavljeni CE i ENEC sertifikat, biti na ponuđaču koji u svojoj ponudi prilaže takav sertifikat/odnosno korespondirajući dokumenat bez obzira na njegov naziv.
Dakle, „sistem ekvivalentnih sertifikata" bi bio „zaokružen" sljedećom metodologijom:
- ugovorni organ u smislu osiguranja kvaliteta propisuje tehničke specifikacije/standarde/norme pri čemu svaka uputa mora biti označena riječima „ili ekvivalent" (shodno članu 54. stav 2. tačka a) ZJN-a);
- ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su ponuđačima dovoljni za pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi (shodno članu 53. stav 1.ZJN-a) u odnosu na član 3. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda (koji propisuje da ako je u tehničkoj specifikaciji korišten izraz „ili ekvivalent" onda je potrebno obavezno opisati način na koji će ponuđači koji nude „ekvivalent" dokazivati da se radi o ekvivalentu) uz navođenje određenih dokumenata nezavisno od njihova naziva (sertifikati, izvještaji, nalazi, atesti i sl.), izdatih od strane nezavisne i akreditovane institucije, kojima se potvrđuje da ponuđena roba ponuđača (u jednakoj mjeri) posjeduje svojstva koja odgovaraju postavljenim standardima/parametrima traženim tehničkim specifikacijama,
- ponuđači su dužni pripremiti svoje ponude shodno zahtjevima i uslovima koje ugovorni organi postavljaju u tenderskim dokumentacijama (shodno članu 57. stav 1. ZJN-a).

Žalilac s tim u vezi zaključuje da ukoliko sporni zahtjev predmetne TD ostane na snazi, onda **ostaje apsolutno nejasno na koji način će ponuđači koji ne raspolažu CE/ENEC sertifikatima ukoliko nude robu koja po svojim svojstvima odgovara CE i ENEC standardima (a što ugovorni organ spornom TD omogućava) DOKAZATI (KOJIM SREDSTVIMA) da je njihova ponuđena roba kao jednakovrijedna roba (u odnosu na tražene sertifikate CE/ENEC) prihvatljiva za ugovorni organ.**
U prilog osnovanosti istaknutom navodu, podnosilac žalbe se poziva na stav KRZ-a Filijala Mostar, zauzet u odnosu na sporno pitanje, izražen u njenoj praksi:
- U Rješenju br.JN2-03-07-1-2959-7/21 od 24.11.2021.god. KRŽ navodi sljedeće:
"Imajući u vidu da ugovorni organ u predmetnoj TD zahtijeva dostavljanje ENEC certifikata *ili ekvivalenta* a da pri tome iz tenderske dokumentacije nije jasno šta ugovorni organ podrazumijeva pod ekvivalentom traženog certifikata, odnosno koji/kakav dokaz predstavlja ekvivalent ENEC certifikatu, ovaj organ konstatuje da predmetna TD ne sadrži dovoljno precizne i jasne informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, jer ponuđačima koji nemaju pristup ENEC certifikatu nije jasno definirano kakav dokumenat kao ekvivalenat traženom certifikatu prihvata ugovorni organ a što je u suprotnosti sa članom 53. stav (1) ZJN koji

propisuje da da u tenderskoj dokumentaciji ugovorni organ daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora a koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi kao i u suprotnosti sa članom 3. stav (1) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da tenderska dokumentacija sadrži sve neophodne informacije i pojašnjenja koji moraju biti definisani jasno. Stoga se navod žalitelja smatra osnovanim."
Dokaz: Rješenje KRŽ-a br.JN2-03-07-1-2959-7/21 od 24.11.2021.god.; str. 16-17
- U Rješenju br.JN2-03-07-1-766-7/22 od 14.04.2022.god. KRZ Mostar navodi sljedeće: „Imajući u vidu da predmetnom TD ugovorni organ zahtijeva dostavljanje ENEC/CE certifikata *ili ekvivalenta,* a da pri tome iz Tenderske dokumentacije nije jasno šta ugovorni organ podrazumijeva ekvivalentom traženog certifikata, odnosno koji/kakav dokument predstavlja ekvivalent ENEC/CE certifikata, ovaj organ konstatuje da predmetna TD ne sadrži dovoljno precizne i jasne informacije o uslovima ugovora i postupka dodjele ugovora, jer ponuđačima koji nemaju pristup ENEC/CE certifikatu nije jasno definisano koji dokument kao ekvivalent traženom certifikatu prihvata ugovorni organ, što onemogućava pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi, a što je u suprotnosti sa članom 53. stav (1) ZJN koji propisuje da u tenderskoj dokumentaciji ugovorni organ daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupka dodjele ugovora a koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi, kao i u suprotnosti sa članom 3. stav (1) Uputstva za pripremu modela tenderskih dokumentacija i ponuda koji propisuje da tenderska dokumentacija sdrži sve neophodne informacije i pojašnjenja koja moraju biti definisani jasno. Stoga se navod žalitelja smatra osnovanim."

Dokaz: Rješenje KRŽ-a br.JN2-03-07-1-766-7/22 od 14.04.2022.god.; str.26-27

V. Odgovor na Izjašnjenje ugovornog organa na žalbeni navod žalioca pod rednim brojem 5. iz žalbe izjavljene na TD od 11.04.2022.god.:

Podnosilac žalbe ostaje pri svom navodu da je ugovorni organ zahtijevajući *ENEC i CE (ili jednakovrijedno) sertifikate* ***pozivanjem na standarde: EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3.***
bio u obavezi osnovom člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a, pored eksplicitno spomenutih standarda (EN) da omogući i prihvatanje drugih ekvivalentnih standarda na način da je svako upućivanje na konkretni standard trebalo biti praćeno uputom „ili ekvivalent."
Navedeni stav podnosioca žalbe je zasnovan na odredbama člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a koji propisuje da tehničke specifikacije, uz poštivanje obaveznih bosansko-hercegovačkih tehničkih pravila, određuju s pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su utemeljila evropska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosansko-hercegovačke standarde, bosansko-hercegovačka tehnička odobrenja ili bosansko-hercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, **pri čemu se svaka uputa mora označiti riječima "ili ekvivalent".**
S tim u vezi neprihvatljiv je navod ugovornog organa koji u Izjašnjenju na žalbu navodi sljedeće:

„Obzirom da je ugovorni organ prema članu 54. stav (2) ZJN-a stavio odredbu „ili ekvivalent[44] uz sami certifikat ENEC a navedene standarde dodao samo samo kao dodatno pojašnjenje navedenog certifikata, ugovorni organ je smatrao da uz navedene standarde nije potrebno dodavanje odredbe „ili ekvivalent" jer, kao što smo već rekli, ti standardi su dio ENEC certifikacije."

Podnosilac žalbe ističe da je ugovorni organ propisivanjem CE i ENEC certifikata ili jedanovrijednog sertifikata uz dalje zahtijevanje da sertifikati trebaju ispunjavati *zahtijeve ispunjenje standarda: EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3* bio obavezan u odnosu na navedene standarde dozvoliti i mogućnost ispunjenja i ekvivalentnih standarda temeljem člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a, **dakle, na isti način kako je to uradio za CE i ENEC standarde** (navođenjem" ili jednakovrijednih sertifikata") te je u tom smislu neprihvatljivo i nezakonito njegovo izjašnjenje po kome su takvi standardi dio ENEC sertifikacije te ih je dodao kao dodatno pojašnjenje traženim sertifikatima.

U datom kontekstu se postavlja pitanje kako bi se cijenila ponuda ponuđača koji nema na raspolaganju ENEC standarde (kao i zahtijevane EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3) a koji nudi jednakovrijednu robu i jednakovrijedne sertifikate (u odnosu na ENEC) zasnovane na nekim drugim prihvatljivm standardima.

Po citiranom izjašnjenju ugovornog organa ista bi bila nesporno ocijenjena neprihvatljivom, što bi onda nesumnjivo predstavljalo povredu člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a.

S tim u vezi podnosilac žalbe ponovo zaključuje da spornim dijelom ugovorni organ krši odredbe člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a kako je uz sporne standarde EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3) bio u obavezi pored eksplicitno navedenih standarda (EN) omogući i prihvatanje drugih ekvivalentnih standarda na način da je svako upućivanje na konkretni standard trebalo biti praćeno uputom „ili ekvivalent. "

Zbog toga žalilac od KRZ-a zahtijeva poništenje spornog dijela predmetne TD.

U prilog iznesenom navodu, podnosilac žalbe se poziva na stav KRŽ-a Filijala Banja Luka, zauzet u odnosu na sporno pitanje, izražen u njegovom Rješenju br. JN2-02-07-1-2767-7/21 04.11.2021.god. u kome se navodi sljedeće: „Međutim, dalji navodi da se tehnička specifikacija poziva na norme ili standarde, a da se ne dopušta mogućnost nuđenja ekvivlenta su osnovni, te u tome i ovaj organ vidi apsolutno bitnu povredu odredbe člana 54. stav (2) a) ZJN.

Dokaz: Rješenje KRŽ-a br. JN2-02-07-1-2767-7/21 04.11.2021.god., str. br.18

VI. Odgovor na Izjašnjenje ugovornog organa na žalbeni navod žalioca pod rednim brojem 6. iz žalbe izjavljene na TD od 11.04.2022.god.:

Podnosilac žalbe ostaje pri datom navodu iz žalbe izjavljene na TD cijeneći da je zahtjev ugovornog organa po kome *Proizvođač svjetiljki treba da posjeduje certifikat ISO 9001 (i isti dostaviti uz ponudu)* postavljen suprotno članu 44. stav (4) ZJN-a po kome ugovorni organ od ponuđača zahtijeva samo one dokaze koji su neophodni da bi se utvrdilo da li ponuđač zadovoljava kvalifikacione uslove koje je postavio ugovorni organ.

U tom smislu žalilac smatra neprihvatljivim izjašnjenje ugovornog organa kome je bitno da proizvođač posjeduje sporni sertifikat koji je vezan za proizvodni proces predmeta nabavke

imajući u vidu da u odnosu na kvalitet tražene robe, ugovorni organ već prethodno eksplicitno postavlja uslove kvaliteta potraživane robe *(ENEC i CE (ili jednakovrijedn) sertifikate zahtijeva ispunjenje standarda: EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3)* te zahtijevanje eliminatomih dokaza vezanih za standarde ISO 9001 koji se odnosi na sistem upravljanja kvalitetom proizvođača predstavlja dokaz koji nije neophodan u smislu odredbi člana 44. stav (4) ZJN-a.

Dalje, podnosilac žalbe naglašava da je u odnosu na istaknuti navod neprihvatljivo i izjašnjenje ugovornog organa prema kome: „Navod žalitelja da je ugovorni organ dužan dozvoliti i mogućnost nuđenja i drugog dokaza o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta koji nema pristup spomenutom/defmisanom standardu, je neosnovan iz razloga što se navedeni standard ne odnosi na tehničke specifikacije svjetiljke te ne podliježe članu članu 54. Zakona o javnim nabavkama, te iz tog razloga ugovorni organ nije ni imao obavezu dodavati odredbu „ili ekvivalent."
U donosu na navedeno, podnosilac žalbe naglašava da je netačan dati navod ugovornog organa po kome se sporni standard ISO 9001 ne odnosi na tehničke specifikacije svjetiljki, kako se prostim uvidom u predmetnu TD, može jednostavno utvrditi da je takav zahtjev postavljen u okviru dijela TD naslovljenog : Aneks 10 - Grad Tuzla - Specifikacija - Grad Tuzla, MZ Pasci, te se ponovo konstatuje da je s tim u vezi, **shodno odredbama člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a ugovorni organ uz naziva sertifikata/standard ISO 9001 bio dužan, dodati i naznaku „ili ekvivalent."**

Sa navedenim u vezi, žalilac naglašava da ostaje pri svome navodu da je sporni zahtjev postavljen i suprotno odredbama člana 48. stav (6) ZJN-a koje propisuju da ako se u tenderskoj dokumentaciji zahtijeva osiguranje certifikata koje izdaju nezavisna tijela, a kojima se potvrđuje da ponuđač zadovoljava određene standarde osiguranja kvaliteta, ugovorni organ dužan je pozvati se na sisteme osiguranja kvaliteta koji se zasnivaju na odgovarajućim evropskim serijama standarda koje su potvrdila tijela koja su u skladu s evropskim serijama standarda koje se tiču izdavanja certifikata, pri čemu je ugovorni organ dužan je prihvatiti i druge dokaze o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta od kandidata/ponuđača koji nemaju pristupa takvim certifikatima, **te je ugovorni organ morao, pored traženog standarda ISO 9001 dozvoliti i mogućnost nuđenja i drugog dokaza o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta koji nema pristupa spomenutom/definisanom standardu (dodavanjem naznake „ili ekvivalent").**

Slijedom navedenog žalilac zahtijeva poništenje spornog dijela predmetne TD i iz navedenog razloga.

VII. Odgovor na Izjašnjenje ugovornog organa na žalbeni navod žalioca pod rednim brojem 7. iz žalbe izjavljene na TD od 11.04.2022.god.:

Podnosilac žalbe ostaje pri datom navodu iz žalbe izjavljene na TD cijeneći da je zahtjev ugovornog organa koji postavlja po kome su testovi

(IP test izvještaj ili ekvivalent u skladu sa: EN 60598-1; EN 60598-2-3 izdat od akreditovane laboratorije koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije; IK test izvještaj ili ekvivalent u skladu sa: EN/IEC 62262 izdat od akreditovane laboratorije koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije; Test svjetiljki na vibracije, ***izdat od strane akreditovane laboratorije koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC*** *17025 za testne laboratorije; Test svjetiljki na koroziju/test boje),* ***izdat od strane laboratorije koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije)***
prihvatljivi isključivo ako su izdati od laboratorije akreditovane prema tačno određenom standardu ISO/IEC 17025, postavljen suprotno članu 44. stav (2), (3) i (4) člana ZJN-a.
Riječ je dakle o uslovu ugovornog organa koji ne predstavlja minimum zahtjeva za kvalifikaciju u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača, o zahtjevu koji nije srazmjeran predmetu nabavke kao i o zahtjevu koji nije neophodan u smislu utvrđivanja zadovoljavanja kvalifikacionih uslova predmetne TD.
U tom smislu žalilac napominje da ukoliko je laboratorija akreditovana za izdavanje navedenih testova koje ugovorni organ zahtijeva, onda isti ne može postavljati dodatne uslove vezane za načine (standarde) na koje je određena laboratorija akreditovana a koja može izdavati takve testove. Dakle, dovoljno je da je određena testna laboratorija ovlaštena (akreditovana) za izdavanje traženih testova te je ugovorni organ dužan da prihvati testove izdate od istih kao prihvatljive, pri čemu ugovorni organ ne može postavljati zahtjev u smislu prihvatljivosti datih testova sa aspekta akreditacije laboratorije prema standardima ISO/IEC 17025 za testne laboratorije (s obzirom da je laboratorija u pitanju samom akreditacijom stekla ovlaštenje da izdaje odgovarajuće vrste testova, u ovom slučaju testova IP/IK testovi, testa na svjetiljke na vibracije i testa na koroziju).
U tom smislu podnosilac žalbe smatra neprihvatljivm stav ugovornog organa prema kome „ISO/IEC 17025 predstavlja međunarodni/evropski standard za ispitne laboratorije i kao takav predstavlja jedini i potpuni legitimni standard koji podrazumijeva i osigurava dokaz da laboratorija radi komplentno i generiše legitimne i valjane rezultate."
Navedeni stav ugovornog organa je paušalan kako isti u smislu člana 102. stav (3) ZJN-a nije ničim dokazao svoju tvrdnju da isključivo dati standard predstavlja jedini međunarodni odnosno evropski standard za ispitne laboratorije koji bi isključivo bio mjerodavan za rad laboratorija vezan za izdavabnje spornih testova. Sasvim je izvjesno da postoje i druge laboratorije koje su akreditovane prema drugim standardima a koje mogu izdati jednakovrijene i kvalitetne izvještaje o ispunjenosti traženih uslova TD.
Dodatno, podnosilac žalbe posebno naglašava (ističe navod) da u datoj situaciji ugovorno tijelo grubo krši član 54. stav (2) tačka a) ZJN-a (Tehničke specifikacije, uz poštivanje obaveznih bosansko-hercegovačkih tehničkih pravila, određuju se: a) pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su utemeljila evropska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosansko- hercegovačke standarde, bosanskohercegovačka tehnička odobrenja ili bosanskohercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, pri čemu se svaka

uputa mora označiti riječima "ili ekvivalent") **kako se se ugovorni organ poziva na tačno određeni međunarodni standard ISO 17025 ali bez istovremenog upućivanja „ili ekvivalent" (dakle na ekvivalentni standard) što je evidentno suprotno spomenutim odredbama Zakona.**

Što znači da ugovorni organ mora prihvatiti i testove drugih laboratorija koji su akreditovane prema drugim ekvivalentnim standardima u odnosu na traženi standard ISO 17025, te je aposlutno jasno daje spomi/postavljeni uslov ugovornog organa nezakonit i sa aspekta člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a.

U tom smislu žalilac takođe naglašava da je neosnovan stav ugovornog organa po kome : „Ugovorni organ navedeni zahtjev nije označio riječima „ili ekvivalent" (dakle na ekvivalentni standard) upravo iz razloga što se navedeni standard ISO/IEC 17025 (međunarodni standard za akreditaciju laboratorija) ne odnosi na tehničke specifikacije svjetiljke, te ne podliježe članu 54. Zakona o javnim nabavkama, te iz tog razloga ugovorni organ nije ni imao obavezu dodavati odredbu „ili ekvivalent" imajući u vidu da izjašnjenje ugovornog organa nije utemeljeno niti na odredbama ZJN-a niti predmetne TD.

Naime, prostim uvidom u Tehničku specifikaciju - Opis svjetlije Teočak evidentno je da ugovorni organ zahtijeva testne izvještaje (IP i IK) i testove svjetiljki na vibracije i koroziju da su izdati u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije. Znači, nesporno je da se zahtjev ugovornog organ upravo odnosi na Tehničke specifikacije traženih svjetiljki (suprotno navodu ugovornog organa iz Izjašnjenja) i upravo zato podliježe primjeni odredbi ZJN-a.

Dodatno, u odnosu na pozivanje ugovornog organa po kome se zahtjev standard ISO/IEC 17025 ne odnosi na tehničke specifikacije svjetiljke, te ne podliježe članu 54. ZJN-a (a što je evidentno pogrešno), žalilac postavlja pitanje na osnovu kojeg dijela ZJN-a onda ugovorni organ zasniva zahtjev za akreditaciju laboratorija prema ISO/IEC 17025 ?

Prema žaliocu, to može biti član 48. stav (6) ZJN-a i član 49. stav (1) tačka e) ZJN-a pri čemu onda žalilac naglašava daje i u takvim situacijam ugovorni organ obavezan primjenjivati i odredbe člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a vezano za obavezno upućivanje na **ili ekvivalent.**

Slijedom navedenog, žalilac zaključuje da u datoj situaciji ugovorni organ svoje izjašnjenje temelji na pogrešnim interpretacijama pojednih odredbi ZJN-a, te podnosilac žalbe od KRŽ-a zahtijeva poništenje spornog dijela predmetne TD.

U prilog osnovanosti iznesenog navoda žalioca, podnosilac žalbe se poziva na rješenja Kancelarije za razmatranje žalbi BiH Filijala Mostar koja je u svojoj praksi u odnosu na sporno pitanje zauzela sljedeće stavove:

- U Rješenju br. JN2-03-07-1-766-7/22 od 14.04.2022. god. KRŽ navodi sljedeće:

„ ... ovaj organ je uvidom u tenedersku dokumentaciju utvrdio da je ugovorni organ u tehničkim zahtjevima tražio: Potrebno je da svjetiljka posjeduje test svjetiljki na vibracije izdate od strane laboratorije koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije. U izjašnjenju na žalbu ugovorni organ navodi ISO/IEC 17025 predstavlja međunarodni/evropski standard za ispitne laboratorije i kao takav predstavlja jedini potpuni i legitimni standard koji podrazumijeva i osigurava dokaz da laboratorije rade kompetentno i genreišu legitimne i valjane rezultate. Međutim, time ugovorni organ nije dokazao zašto nisu prihvatljivi testni izvještaji

laboratorija koje su akreditirane za testiranje svjetilji za vibraciju i koriziju, budući da ugovorni organ upravo i zahtijeva posjedovanje test svjetiljki na vibracije i test svi etili ki na koroziju, pa nije jasno zašto ponuđač koji posjeduje testne izvještaje laboratorije koja je akreditovana za ispitivanje i izdavanje testova na vibraciju i koroziju ne može dokazati u kojoj mjeri je ponuđeni proizvod otporan na vibracije i koroziju. Stoga, u smislu člana 102. stav (2) ZJN, nije dokazao ni da je postupio u skladu sa članom 44. stav (4) ZJN. Pored toga ovaj organ ističe da je ugovorni organ uputio na tačno određene norme, a takvu uputu nije označio ječima „ili ekvivalent" što nije u skladu sa članom 54. stav (2) ZJN. Stoga se imajući u vidu sve navedeno, navod žalitelja smatra osnovanim."
Dokaz: Rješenje KRŽ-a br. JN2-03-07-1-766-7/22 od 14.04.2022. god.; str. 30

- U Rješenju br. JN2-03-07-1-2959-8/21 od 29.11.2021. god. KRŽ navodi sljedeće:
„Imajući u vidu da se izvještaj o mjerenju fotometrijskih karakteristika prema standardima LM 79/08 odnosi na dokazivanje fotometrijskih karakteristika svjetiljki a da ugovorni organ zahtijeva daje laboratorija kareditirana prema ISO 17025 standardu, za što traži Certifikat izdat od odgovarajuće akreditirane laboratorije prema ISO 17025 standardu a da pri tome u smislu člana 102. stav (2) ZJN ničim nije dokazao zbog čega nije prihvatljiv certifikat izdat od odgovarajuće laboratorije ovlaštene za fotometrijska ispitivanja, ovaj organ konstatuje da ugovorni organ nije dokazo da je zahtijevanje sertifikata od laboratorije akreditovane prema ISO 17025 standardu u skladu sa članom 44. stav (2) i (3) ZJN. Stoga se navod žalitelja smatra osnovanim."
Dokaz: Rješenje KRŽ-a br. JN2-03-07-1-2959-8/21 od 29.11.2021. god.; str.17-18

U navedenom smislu irelevantno je pozivanje ugovornog organa na prethodna iskustva (inače ničim dokazana i provjerena) sa područja Tuzlanskog kantona vezana za prethodne postupke javne nabavke u odnosu na priložene sertifikate, testove i sl. u ponudama
Posebno nije jasno u kome kontekstu u odnosu na podnosioca žalbe se odnose navedene napomene ugovornog organa iz Izjašnjenja na žalbu.
Imajući u vidu naprijed navedene razloge nezakonitosti predmetne TD, podnosilac žalbe ostaje kod svojih žalbenih navoda iz žalbe izjavljene 11.04.2022.god. na TD predmetnog postupka nabavke, te zahtijeva da Kancelarija za razmatranje žalbi BiH:

- žalbu žalioca izjavljenu na TD predmetnog postupka nabavke usvoji u potpunosti kao osnovanu,
- poništi predmetnu tendersku dokumentaciju,
- podnosiocu žalbe nadoknadi troškove pravnog zastupanja po imenovanom advokatu (sastava predmetne žalbe) u iznosu od 562,50 KM (primjenom Tar.br. 3. i 12. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata, „Službeni glasnik RS" br.68/05),
- izvrši povrat uplaćene naknade pokretanja žalbenog postupka.

Prilozi:

- Rješenje KRŽ-a br. JN2-03-07-1-766-7/22 od 14.04.2022.
- Rješenje KRŽ-a br. JN2-03-07-1-2959-8/21 od 29.11.2021.
- Rješenje KRŽ-abr. JN2-02-07-1-2767-7/21 04.11.2021.

- Dokaz o uplati naknade pokretanja žalbenog postupka"

Prije nego što se upustio u meritorno odlučivanje, ovaj organ je u skladu s članom 109. Zakona o javnim nabavkama, utvrdio da je žalba blagovremena, dopuštena i izjavljena od ovlaštene osobe, te da su ispunjeni uslovi za razmatranje žalbe u smislu člana 105. i 108. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.

Nakon što je ispitao prethodne pretpostavke, ovaj organ je uvidom u dostavljenu dokumentaciju, te analizom svakog dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, a u odnosu na žalbene navode, izjašnjenje ugovornog organa i propisani zakonski postupak, utvrdio da je žalbu potrebno **usvojiti.**

U **prvom žalbenom navodu** žalilac navodi da ugovorni organ u dijelu TD „Uslovi u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača" zahtijeva i osposobljenost osobe ponuđača rukovodećeg, odnosno odgovornog angažiranog/uposlenog tehničkog osoblja/osobe (VSS - arhitektonskog, građevinskog ili elektrotehničkog smjera (voditelj građenja). U smislu dokazivanja navedenog uslova ugovorni organ zahtijeva dostavljanje sljedećeg dokaza:
- original ili ovjerena kopija Potvrde o radnom slažu u struci izdala od poslodavca (radni staž najmanje tri godine).

Podnosilac žalbe smatra da je zahtijevanje navedenog dokaza postavljeno suprotno odredbama člana 3. stav (1) ZJN-a (koje propisuju da je ugovorni organ dužan da postupa transparentno, da se prema ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće. na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom) i člana 53. stav (1) ZJN-a (koji propisuje da u tenderskoj dokumentaciji ugovorni organ daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su ponuđačima dovoljni za pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi).

S navedenim u vezi žalilac ističe da su instituti radnog staža i radnog iskustva po svojoj pravnoj prirodi različiti i da isti posjeduju različita značenja shodno važećim materijalnim propisima. Naime, razlika između radnog staža i radnog iskustva ogleda se u tome što se radni staž stiče samo u radnom odnosu ili za vrijeme obavljanja pripravničkog staža i stručnog osposobljavanja, dok se radno iskustvo može steći kako u radnom odnosu, tako i izvan radnog odnosa.
Slijedom navedenog, žalilac smatra, prvo, da dokazivanje osposobljenosti traženog rukovodećeg/angažovanog/uposlenog tehničkog osoblja/voditelja građenja (VSS arhitetonskog, građevinskog ili elektrotehničkog smjera) isključivo potvrdom o radnim stažu diskriminira ponuđače koji raspolažu sa osobom traženih kvalifikacija koja nema radni staž u traženom periodu (3 god) ali koji raspolažu osobom koja ima radno iskustvo u zahtijevanom periodu.
I drugo, sam zahtjev ugovornog organa po kome se zahtijeva da je tražena potvrda o radnom stažu izdata od poslodavca predstavlja nedovoljno jasan i nepotpun zahtjev imajući u vidu da valjane vrste takvih potvrda mogu izdati samo nadležni organi (npr. poreski organi i si.) shodno

važećim materijalnim propisima iz date oblasti a ne poslodavci (koji inače mogu izdavati potvrde o radnom iskustvu).

Ugovorni organ u izjašnjenju navodi da smatra da shodno važećim materijalnim propisim, može kao valjan dokaz o traženoj vrsti radnog staža zahtijevati da ponuđači dostave uvjerenje/potvrdu da je kod poslodavca bio u radnom odnosu na poslovima svoje struke, nakon sticanja VSS, odnosno, da je ponuđač dužan dostaviti navedeni dokument iz razloga što ponuđač kao poslodavac, navedenim dokumentom potvrđuje ispunjavanje uslova tenderske dokumentacije. Takođe, ugovorni organ smatra da shodno materijalnim propisima dokumenti koji ne mogu poslužiti kao valjan dokaz o vrsti i dužini radnog staža su: radna knjižica, ugovor o radu, ugovor o obavljanju privremeni i povremenih poslova, ugovor o djelu, rješenje ili odluka o zasnivanju radnog odnosa, sporazum, rješenje ili odluka o prestanku radnog odnosa, iz razloga što isti nesporno dokazuju samo početak radnog angažmana, naziv radnog mjesta, momenat prestanka radnog angažmana, ali ne i **kontinuitet istog.** Žalitelj podvlači paralelu između radnog staža i radnog iskustva, za koje navode ugovorni organ smatra da se mogu uzeti u obzir samo prilikom zapošljavanja.

Razmatrajući žalbeni navod ovaj organ utvrđuje da je isti **osnovan**, jer ugovorni organ u izjašnjenju na žalbu paušalno navodi da shodno važećim materijalnim propisim, može kao valjan dokaz o traženoj vrsti radnog staža zahtijevati da ponuđači dostave uvjerenje/potvrdu da je kod poslodavca bio u radnom odnosu na poslovima svoje struke, nakon sticanja VSS, odnosno, da je ponuđač dužan dostaviti navedeni dokument iz razloga što ponuđač kao poslodavac, navedenim dokumentom potvrđuje ispunjavanje uslova tenderske dokumentacije, a pri tom ne navodi koji su to važeći materijalni propisi na koje se poziva, te time nije postupio u skladu sa članom 102. stav (2) ZJN kojim je propisano da je u postupku pravne zaštite ugovorni organ dužan da dokaže postojanje činjenica i okolnosti na osnovu kojih je donio odluku o pravima, preduzeo radnje ili propuštanja te sproveo postupke, koji su predmet postupka po žalbi.

U **drugom žalbenom navodu** žalilac navodi da ugovorni organ na str. 4-5. TD propisuje da su ponuđači uz ponudu dužni dostaviti ovjerene kopije sljedećih dokaza sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti (Rješenje o upisu u sudski registar/Aktuelni izvod iz sudskog registra; Uvjerenje o poreskoj registraciji/ Uvjerenje o registraciji obveznika poreza na dodatnu vrijednost).
Istovremeno, ugovorni organ u Izjavi ponuđača koja čini sastavni dio Obrasca za cijenu ponude - Ankes 2. TD po tačkom 6. postavlja sljedeći uslov:
Ako naša ponuda bude najuspješnija u ovom postupku javne nabavke, obavezujemo se:

a) Dostaviti dokaze o kvalificiranosti u pogledu ... registracije ... te tehničke i profesionalne sposobnosti koji su traženi tenderskom dokumentacijom i u roku koji je utvrđen...

Dalje ugovorni organ na str.6. TD navodi da ponuda najmanje mora sadržavati Spisak izvršenih ugovora ... uz potvrdu koju daje druga ugovorna strana, dakle, riječ je o dokazima koje ugovorni organ zahtijeva u svrhu ispunjavanja tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača (str.5. TD).

S tim u vezi podnosilac žalbe ističe da je evidentna međusobna neusklađenost navedenih dijelova TD, kako ugovorni organ prvo decidno navodi da su ponuđači taksativno navedne dokaze ispunjavanja sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti (Rješenje o upisu u sudski registar/Aktuelni izvod iz sudskog registra: Uvjerenje o poreskoj registraciji) dužni dostaviti uz ponudu a onda u drugom dijelu TD postavlja zahtjev po kome se isti dostavljaju od strane izabranog ponuđača u roku koji je utvrđen.

Takođe, u ponudi se zahtijeva dostavljanje Spiska izvršenih ugovora uz potvrdu koju daje druga ugovorna strana a da se istovremeno tačkom 6.a) Izjave ponuđača iz Obrasca za ponudu TD predviđa da se isti dostavljaju od strane izabranog ponuđača u roku koji je utvrđen.

Ugovorni organ u izjašnjenju navodi da u vezi žalbenih navoda da je na strani 4 i 5 tenderske dokumentacije propisano da su ponuđači uz ponudu dužni dostaviti ovjerene kopije dokaza sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti (Rješenje o upisu u sudski registar/Aktuelni izvod iz sudskog registra, Uvjerenje o poreskoj registraciji / Uvjerenje o registraciji obveznika poreza na dodatnu vrijednost), odnosno da je evidentna međusobna neusklađenost navedenih dijelova tenderske dokumentacije, da ugovorni organ prvo decidno navodi da su ponuđači taksativno navedene dokaze ispunjavanja sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti dužni dostaviti uz ponudu, a daje u drugom dijelu tenderske dokumentacije postavljen zahtjev po kome se isti dostavljaju od strane izabranog ponuđača u roku koji je utvrđen, ugovorni organ smatra da je, na osnovu dosadašnjih iskustava prilikom objavljivanja tenderske dokumentacije, iz razloga pravne sigurnosti, zahtijevati navedenu dokumentaciju u propisanoj formi. Nadalje, što se tiče obrasca iz iz Ankesa 2. tenderske dokumentacije, ugovorno organ je prihvatio standardiziranu formu obrasca koji je propisan podzakonskim aktom.

Ovaj organ je uvidom u tendersku dokumentaciju utvrdio da je ugovorni organ na stanici 4-5 zahtijevao da su ponuđači uz ponudu dužni dostaviti ovjerene kopije sljedećih dokaza sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti (Rješenje o upisu u sudski registar/Aktuelni izvod iz sudskog registra; Uvjerenje o poreskoj registraciji/ Uvjerenje o registraciji obveznika poreza na dodatnu vrijednost), te da je na stranici 7. pod tačkom m) zahtijevao da ponuda najmanje mora sadržavati i Spisak izvršenih ugovora sličnog karaktera i kompleksnosti tražene tenderom u posljednje 3 godine, uz potvrdu/e koju daje druga ugovorna strana o njihovoj realizaciji.

Uvidom u Obrazac za ponudu (Aneks 2) – Izjava ponuđača tenderske dokumentacije, ovaj organ je utvrdio da je istom u tački 6. pod a) navedeno:

„Ako naša ponuda bude najuspješnija u ovom postupku javne nabavke, obavezujemo se:

a) Dostaviti dokaze o kvalificiranosti u pogledu lične sposobnosti, registracije, ekonomske i finansijske sposobnosti, te tehničke i profesionalne sposobnosti koji su traženi tenderskom

dokumentacijom i u roku koji je utvrđen, a što potvrđujemo izjavama u ovoj ponudi."

Razmatrajući predmetni žalbeni navod, ovaj organ otvrđuje da je isti **osnovan** u dijelu koji se odnosi tačku 6. pod a) Obrazac za ponudu (Aneks 2) – Izjava ponuđača tenderske dokumentacije, jer je članom 1. stav (3) Uputstva o izmjeni Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda (Sl. Glasnik BiH broj: 20/15) izvršena izmjena Obrazca za ponudu na način da je brisana riječ „registracija", te da je žalbeni navod **neosnovan** u dijelu koji se odnosi na traženi Spisak izvršenih ugovora sličnog karaktera i kompleksnosti tražene tenderom u posljednje 3 godine, uz potvrdu/e koju daje druga ugovorna strana o njihovoj realizaciji, jer je isti zahtijevan na način propisan odredbama člana 48. stav (2) ZJN i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda (Sl. Glasnik BiH broj: 90/14 i 20/15).

U **trećem žalbenom navodu** žalilac navodi osporava sadržaj Obrazac za cijenu ponude jer ne sadrži tekstualni opis stavki/radova koji se nabavljaju predmetnom nabavkom, kako osnovom sadržaja datog Obrasca ponuđači ne mogu pripremiti svoje ponude na stvarno konkurentskoj osnovi, niti je na osnovu datog Obrsaca moguće izvršiti objektivno poređenje pristiglih ponuda.

Ugovorni organ u izjašnjenju navodi da je u Aneksima 10. i 11. tenderske dokumentacije detaljno razrađena specifikacija roba i radova, kao i da je u istim ostavljena mogućnost popunjavanja cijene roba i radova, a da je Obrazac za cijenu ponude takođe standardizirana forma obrasca koji je propisan podzakonskim aktom, koji je obrazac ugovorni organ koristio prilikom objavljivanja svih dosadašnjih javnih nabavki.

Ovaj organ je uvidom u Aneks 3 (Obrazac za cijenu) tenderske dokumentacije utvrdio da je ugovorni organ u istom propisao jednu stavku za koju u koloni „opis roba/ radova" nije naveo nikake podatke.

Ovaj organ upućuje da je članom 5. stav (1) i (2) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda propisano:
1) Obrazac za cijenu ponude koji izrađuje ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji sastoji se od jedne ili više stavki,
(2) Svaka stavka u obrascu za cijenu ponude sadrži najmanje slijedeća polja u kojima se navodi:
a) tekstualni opis stavke,
b) jedinica mjere po kojoj se stavka obračunava, a koja može biti izražena u komadima, jedinici mase, drugim mjernim jedinicama ili izuzetno u paušalu,
c) količina stavke (tačna količina stavke, okvirna količina stavke, predviđena količina stavke ili procijenjeni udio stavke),
d) cijena stavke (po jedinici mjere),

e) zbirna cijena više stavki (zbir cijena više stavki na koje se odnosi zbirni procijenjeni udio), ako je primjenjivo,
f) ukupna cijena stavke,
g) cijena ponude bez poreza na dodatnu vrijednost (zbir svih ukupnih cijena stavki).

Na osnovu navedenih odredbi Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, ovaj organ utvrđuje da je žalbeni navod **osnovan,** te da Aneks 3 (Obrazac za cijenu) tenderske dokumentacije nije sačinjen u skladu sa članom 5. stav (2) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda.

Takođe, za ovaj organ je neprihvatljivo izjašnjenje ugovrnog organa u kome navodi da je Aneksima 10. i 11. tenderske dokumentacije detaljno razrađena specifikacija roba i radova, kao i da je u istim ostavljena mogućnost popunjavanja cijene roba i radova, a da je Obrazac za cijenu ponude takođe standardizirana forma obrasca koji je propisan podzakonskim aktom, koji je obrazac ugovorni organ koristio prilikom objavljivanja svih dosadašnjih javnih nabavki, jer činjenica da je ugovorni organ u Aneksima 10. i 11. tenderske dokumentacije detaljno razradio specifikaciju roba i radova, ne može uticati na obaveznost sačinjavanja Obrazac za cijenu ponude u skladu sa odredbama podzakonskog akta.

U **četvrtom žalbenom navodu** kojim osporava tendersku dokumentaciju predmetnog postupka nabavke žalilac ističe da je ugovorni organ u Aneksu 10. TD - Specifikacija Grad Tuzla, MZ Pasci u stavci red.br. 2. Nabavka i isporuka cestovne svjetiljke za javno osvjetljenje s LED izvorom svjetlosti propisao slijedeće zahtjeve:

Svjetiljka mora da posjeduje važeće sertif ikate: ENEC i CE ili jednakovrijedne, koje treba dostaviti uz ponudu i da zadovoljava standrade: EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3.
Žalilac ističe navod u kojem navodi da je navedeni dio TD nezakonit odnosno nepotpun i nejasan jer je postavljen suprotno članu 53. stav (1) i članu 54. stav (2) tačka a) i članu 1. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda (pri čemu u Odgovoru na izjašnjenje ugovornog organa žalilac napominje da je riječ o članu 3. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva).

Žalilac smatra da je ugovorni organ u konkretnoj situaciji imajući u vidu odredbe člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a, bio dužan jasno i precizno a u vezi sa odredbama člana 53. stav (1) ZJN-a i člana 1. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, navesti neophodno potrebne informacije vezane za opis/prihvatljivost ekvivalentnosti traženih ENEC/CE sertifikata, odnosno opisati način na koji će ponuđači koji nude „ekvivalentni

sertifikat" dokazivati da se radi o prihvatljivom sertifikatu u odnosu na specifično zahtijevani, te s tim u vezi od ugovornog organa zahtijeva izmjenu spornog dijela Obrasca za cijenu ponude i usklađivanje istog sa spomenutim odredbama ZJN- a i Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda.

U odnosu na razmatrani žalbeni navod, ovaj organ napominje da član 54. stav (2) ZJN-a propisuje da se tehničke specifikacije, uz poštovanje obaveznih bosanskohercegovačkih tehničkih pravila, određuju se: a) pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su uspostavila evropska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosanskohercegovačke standarde, bosanskohercegovačka tehnička odobrenja ili bosanskohercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, pri čemu svaka uputa mora biti označena riječima "ili ekvivalent", dok član 53. stav (1) ZJN-a propisuje da je ugovorni organ dužan pripremiti tendersku dokumentaciju saglasno odredbama ovoga Zakona i podzakonskim aktima kao i da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su kandidatima/ponuditeljima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi. Pored toga, član 3. stav (1) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda propisuje da tenderska dokumentacija sadrži sve neohodne informacije i pojašnjenja koji moraju biti definisana jasno, na osnovu kojih kandidati/ponuđači mogu pripremiti svoje zahtjeve za ućešće/ponude.
Također član 3. stav (2) tačka d) pod 13) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda propisuje da *ako je u tehničkoj specifikaciji korišten izraz „ili ekvivalent" obavezno opisati način na koji će ponuđači koji nude „ekvivalent" dokazivati da se radi o ekvivalentu.*

S obzirom da ugovorni organ u predmetnoj tenderskoj dokumentaciji zahtijeva dostavljanje ENEC i CE certifikata ili jednakovrijedne, a da pri tom u tenderskoj dokumentaciji nije jasno navedeno što ugovorni organ podrazumijeva pod „jednakovrijednim" traženim certifikatima, odnosno koji/kakav dokument predstavlja ekvivalent zahtijevanim ENEC i CE certifikatima, ovaj organ cijeni da u konkretnoj situaciji, predmetna tenderska dokumentacija ne sadrži dovoljno precizne i jasne informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, jer ponuđačima koji nemaju pristup ENEC i CE certifikatima nije jasno definisano kakvi jednakovrijedni certifikati za ugovorni organ bi bili prihvatljivi, što onemogućava pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi, a što je suprotno članu 53. stav (1) ZJN-a koji propisuje da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi, kao i u suprotnosti sa članom 3. stav (1) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da tenderska dokumentacija sadrži sve

neophodne infomacije i pojašnjenja koja moraju biti jasno definisana. Imajući u vidu navedeno, predmetni navod žalioca utvrđuje se **osnovanim.**

U odnosu na navedeno, ovaj organ napominje da član 3. stav (2) tačka d) pod 13) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda propisuje *„da ako je u tehničkoj specifikaciji korišten izraz „ili ekvivalent" obavezno opisati način na koji će ponuđači koji nude „ekvivalent" dokazivati da se radi o ekvivalentu,* a da uvidom u pobijanu tendersku dokumentaciju nije moglo biti utvrđeno da je ugovorni organ, dajući mogućnost nuđenja ekvivalentnih certifikata (traženim ENEC i CE), opisao način na koji bi ponuđači dokazivali da se radi o ekvivalentnom, odnosno prihvatljivom certifikatu.

U **petom žalbenom navodu**, žalilac osporava i dio TD prema kome ugovorni organ zahtijevajući *ENEC i CE (ili jednakovrijedne) sertifikate zahtijeva ispunjenje standarda: EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3.*

S tim u vezi, žalilac se poziva na član 54. stav (2) tačka a) ZJN-a navodeći da podnosilac žalbe ne spori pravo ugovornom organu da zahtijeva ispunjenost odgovarajućih standarda traženih svjetiljki ali smatra da je ugovorni organ u konkretnom slučaju povrijedio odredbe člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a kako je shodno istima, bio dužan da pored eksplicitno navedenih standarda (EN) omogući i prihvatanje drugih ekvivalentnih standarda na način da je svako upućivanje na konkretni standard trebalo biti praćeno uputom „ili ekvivalent."

U odnosu na razmatrani žalbeni navod, ovaj organ napominje da član 54. stav (2) ZJN-a propisuje da se tehničke specifikacije, uz poštovanje obaveznih bosanskohercegovačkih tehničkih pravila, određuju se: a) pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su uspostavila evropska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosanskohercegovačke standarde, bosanskohercegovačka tehnička odobrenja ili bosanskohercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, pri čemu svaka uputa mora biti označena riječima "ili ekvivalent".

Imajući u vidu navedeno, ovaj organ cijeni da je u odnosu na zahtijevane ENEC i CE (ili jednakovrijedne) certifikate, a kojima se dokazuje zadovoljavanje standarda: EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3, riječ o nedovoljno jasno postavljenom zahtjevu ugovornog organa u smislu člana 53. stav (1) ZJN a u vezi sa članom 54. stav (2) tačka a) ZJN-a, te se razmatrani navod žalioca utvrđuje **osnovanim.**

Naime, u prvom dijelu osporenog dijela TD ugovorni organ dozvoljava mogućnost nuđenja jednakovrijednih certifikata traženim ENEC i CE certifikatima dok u drugom dijelu propisuje da se takvim certifikatima dokazuje zadovoljavanje čitavog niza standarda: EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3, ali bez upućivanja na njihove ekvivalente, u smislu člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a.
Imajući u vidu navedeno, ugovorni organ je u predmetnom slučaju, slično kao i za traženi ENEC i CE certifikat, trebao dozvoliti i mogućnost nuđenja/zadovoljavanja ekvivalentnih standarda u odnosu na specifično spomenute/definisane standarda: EN 60598-1, EN 60598-2-3, EN 61547, EN 55015, EN 61000-3-2, EN 61000-3-3, na način izričito propisan odredbama člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a, koje propisuju da u slučaju kada se tehničke specifikacije pozivaju na odgovarajuće standarde, onda se svaka uputa mora označiti riječima "ili ekvivalent".

U **šestom žalbenom navodu** kojim osporava tendersku dokumentaciju predmetnog postupka nabavke žalilac ističe da je ugovorni organ u u Aneksu 10. TD - Specifikacija Grad Tuzla, MZ Pasci u stavci red.br.2. Nabavka i isporuka cestovne svjetiljke za javno osvjetljenje s LED izvorom svjetlosti propisao slijedeći zahtjev:

Proizvođač svjetiljki treba da posjeduje certifikat ISO 9001, te isti dostaviti uz ponudu.

Navedeni zahtjev podnosilac žalbe osporava iz sljedećih razloga: što smatra da je dati zahtjev postavljen suprotno članu 44. stav (4) ZJN-a po kome ugovorni organ od ponuđača zahtijeva samo one dokaze koji su neophodni da bi se utvrdilo da li ponuđač zadovoljava kvalifikacione uslove koje je postavio ugovorni organ.
Opreza radi, žalilac ističe da je sporni zahtjev postavljen i suprotno odredbama člana 48. stav (6) Z.IN-a koje propisuju da ako se u tenderskoj dokumentaciji zahtijeva osiguranje certifikata koje izdaju nezavisna tijela, a kojima se potvrđuje da ponuđač zadovoljava određene standarde osiguranja kvaliteta, ugovorni organ dužan je pozvati se na sisteme osiguranja kvaliteta koji se zasnivaju na odgovarajućim evropskim serijama standarda koje su potvrdila tijela koja su u skladu s evropskim serijama standarda koje se tiču izdavanja certifikata, pri čemu je ugovorni organ dužan je prihvatiti i druge dokaze o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta od kandidata/ponudača koji nemaju pristupa takvim certifikatima.
Slijedom navedenog ugovorni organ je morao, pored traženog standarda ISO 9001 dozvoliti i mogućnost nuđenja i drugog dokaza o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta koji nema pristupa spomenutom/definisanom standardu.

U odnosu na razmatrani žalbeni navod, ovaj organ napominje da član 54. stav (2) ZJN-a propisuje da se tehničke specifikacije, uz poštovanje obaveznih bosanskohercegovačkih tehničkih

pravila, određuju se: a) pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su uspostavila evropska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosanskohercegovačke standarde, bosanskohercegovačka tehnička odobrenja ili bosanskohercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, pri čemu svaka uputa mora biti označena riječima "ili ekvivalent", dok član 53. stav (1) ZJN-a propisuje da je ugovorni organ dužan pripremiti tendersku dokumentaciju saglasno odredbama ovoga Zakona i podzakonskim aktima kao i da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su kandidatima/ponuditeljima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi. Pored toga, član 3. stav (1) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda propisuje da tenderska dokumentacija sadrži sve neohodne informacije i pojašnjenja koji moraju biti definisana jasno, na osnovu kojih kandidati/ponuđači mogu pripremiti svoje zahtjeve za ućešće/ponude.

S obzirom da ugovorni organ u predmetnoj tenderskoj dokumentaciji zahtijeva dostavljanje certifikata: ISO 9001, a da pri tom u tenderskoj dokumentaciji nije dao mogućnost nuđenja ekvivalentnih certifikata u skladu sa članom 54. stav (2) ZJN-a, ovaj organ cijeni da u konkretnoj situaciji, predmetna tenderska dokumentacija ne sadrži dovoljno precizne i jasne informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, jer ponuđačima koji nemaju pristup certifikatu: ISO 9001, nije data mogućnost dostavljanja ekvivalentnih ceftifikata, što onemogućava pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi, a što je suprotno članu 53. stav (1) ZJN-a koji propisuje da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi, kao i u suprotnosti sa članom 3. stav (1) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da tenderska dokumentacija sadrži sve neophodne infomacije i pojašnjenja koja moraju biti jasno definisana. Imajući u vidu navedeno, predmetni navod žalioca utvrđuje se **osnovanim.**

U **sedmom žalbenom navodu** kojim osporava tendersku dokumentaciju predmetnog postupka nabavke žalilac ističe da ugovorni organ u tehničkoj specifikaciji Tehničkoj specifikaciji - Opis svjetilje Teočak postavlja sljedeće zahtjeve: *IP test izvještaj ili ekvivalent u skladu sa: EN 60598-1: E\ 60598-2-3 izdat od akreditovane laboratorije koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije.*
IK test izvještaj ili ekvivalent u skladu sa: EN/IEC 62262 izdat od akreditovane laboratorije koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije.
Test svjetiljki na vibracije, izdat od strane akreditovane laboratorije koja je u skladu sa

zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije.
Test svjetiljki na koroziju (test boje), izdat od strane laboratorije, koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije.

Podnosilac žalbe osporava zahtjeve ugovornog organa po kojima se zahtijevani IP testovi, test na svjetiljke na vibracije i test na koroziju trebaju dostaviti od strane testne laboratorije koja je akreditovane po zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije.

U tom smislu žalilac ne spori zahtjev vezan za tražene testove izdate od strane akreditovane laboratorije, imajući u vidu da je dovoljno da je testna laboratorija (koja izdaje tražene testove) akreditovana za izdavanje takvih testova s obzirom da postoje striktni zakonski uslovi vezani za sticanje akreditacije laboratorije iz predmetne oblasti, te dakle, ni u kome slučaju ugovorni organ ne može postavljati uslove vezane za prihvatljivost testova izdatih od strane testnih laboratorija u odnosu na njihovu odobrenu djelatnost/akreditaciju.
Drugim riječima, ukoliko je laboratorija akreditovana za izdavanje navedenih testova koje ugovoni organ zahtijeva onda isti ne može postavljati dodatne uslove vezane za načine (standarde) na koje je određena laboratorija akreditovana a koja može izdavati takve testove. Dakle, dovoljno je da je određena testna laboratorija ovlaštena (akreditovana) za izdavanje traženih testova te je ugovorni organ dužan da prihvati testove izdate od istih kao prihvatljive, pri čemu ugovorni organ ne može postavljati zahtjev u smislu prihvatljivosti datih testova sa aspekta akreditacije laboratorije prema standardima ISO/IEC 17025 za testne laboratorije (s obzirom da je laboratorija u pitanju samom akreditacijom stekla ovlaštenje da izdaje odgovarajuće vrste testova u ovom slučaju testova IP testovi, testa na svjetiljke na vibracije i testa na koroziju.
Dodatno, podnosilac žalbe posebno naglašava (ističe navod) da u datoj situaciji ugovorno tijelo grubo krši član 54. stav (2) tačka a) ZJN-a (Tehničke specifikacije, uz poštivanje obaveznih bosansko-hercegovačkih tehničkih pravila, određuju se: a) pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su utemeljila evropska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosansko-hercegovačke standarde, bosanskohercegovačka tehnička odobrenja ili bosanskohercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, pri čemu se svaka uputa mora označiti riječima "ili ekvivalent") **kako se poziva na određeni standard ISO 17025 koji je međunarodni standard ali bez upućivanja „ili ekvivalent" (dakle na ekvivalentni standard) što je evidentno suprotno spomenutim odredbama Zakona.**
Što znači da ugovorni organ mora prihvatiti i testove drugih laboratorija koji su akreditovane prema drugim ekvivalentnim standardima u odnosu na traženi standard ISO 17025, te je aposlutno jasno da je sporni/postavljeni uslov ugovornog organa nezakonit i sa aspekta člana 54. stav (2) tačka a) ZJN-a.

U odnosu na razmatrani žalbeni navod, ovaj organ napominje da član 54. stav (2) ZJN-a propisuje da se tehničke specifikacije, uz poštovanje obaveznih bosanskohercegovačkih tehničkih pravila, određuju se: a) pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su uspostavila evropska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosanskohercegovačke standarde, bosanskohercegovačka tehnička odobrenja ili bosanskohercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, pri čemu svaka uputa mora biti označena riječima "ili ekvivalent", dok član 53. stav (1) ZJN-a propisuje da je ugovorni organ dužan pripremiti tendersku dokumentaciju saglasno odredbama ovoga Zakona i podzakonskim aktima kao i da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su kandidatima/ponuditeljima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi. Pored toga, član 3. stav (1) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda propisuje da tenderska dokumentacija sadrži sve neohodne informacije i pojašnjenja koji moraju biti definisana jasno, na osnovu kojih kandidati/ponuđači mogu pripremiti svoje zahtjeve za ućešće/ponude.

S obzirom da ugovorni organ u predmetnoj tenderskoj dokumentaciji zahtijeva da traženi izvještaji i testovi moraju biti izdati od akreditovane laboratorije koja je u skladu sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17025 za testne laboratorije, a da pri tom u tenderskoj dokumentaciji nije dao mogućnost dostavljanja izvještaja i testova izdatih od akreditovane laboratorije sa standardom koji je ekvivalentan standardu ISO/IEC 17025 za testne laboratorije u skladu sa članom 54. stav (2) ZJN-a, ovaj organ cijeni da u konkretnoj situaciji, predmetna tenderska dokumentacija ne sadrži dovoljno precizne i jasne informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, te se predmetni navod žalioca utvrđuje se **osnovanim.**

Žalilac predmetnom žalbom zahtijeva naknadu troškova za sastav žalbe izjavljene po punomoćniku/ advokatu dr. Jovanu Šarcu iz Istočnog Sarajeva u iznosu od 562,50 KM.

S obzirom da je žalba usvojena, ovaj organ u skladu sa članom 105. stav (2) ZUP-a, primjenom tarifnog broja 3. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u RS (Službeni glasnik RS broj 68/05) usvaja zahtjev žalioca za naknadu troškova za sastav žalbe od 18.04.2022. godine po advokatu u iznosu od 450,00 KM, paušal 25% u skladu s tarifnim brojem 12. ATRS u iznosu od 112,50 KM, što ukupno iznosi 562,50 KM.

Ovaj organ odlučio je tako u skladu sa stavom Suda BiH iznesenim u Presudi broj S1 3 U 023495 16 U od 16.3.2018. godine.

Povrat uplaćenih sredstava na ime naknade žalbenog postupka u iznosu od 2.000,00 KM izvršit će se na osnovu posebnog rješenja ovog organa, a u skladu sa članom 108. stav (7) Zakona o javnim nabavkama i članom 4. Instrukcije o načinu uplate, kontrole i povrata naknada propisanih članom 108. Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH" broj: 86/14).

Na osnovu činjenica utvrđenih u postupku i provedenih dokaza, shodno članu 104. i 111. stav (1) tačka d) Zakona o javnim nabavkama, ovaj organ riješio je žalbu, kao u izreci ovog rješenja.

Pouka o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačan upravni akt. Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Sudu BiH u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Taksa na tužbu iznosi 100,00 KM.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

mr.sci. Amar Hadžiomerović

Dostaviti:
- Luminos d.o.o. Sarajevo, po punomoćniku Jovanu Šareu, advokatu iz Istočnog Sarajeva
- Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog Kantona
- evidencija
- a/a